

Obecná ochrana ŽP

Platné předpisy

- **Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.**

Zásady:

- Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.
- Ekosystém je funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.
- Ekologická stabilita je schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce.
- Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškozování životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability.
- Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.
- Ekologická újma je ztráta nebo oslabení přirozených funkcí ekosystémů, vznikajících poškozováním jejich složek nebo narušením vnitřních vazeb a procesů v důsledku lidské činnosti.
- Území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad míru únosného zatížení.
- Přípustnou míru znečišťování životního prostředí určují mezní hodnoty stanovené zvláštními předpisy; tyto hodnoty se stanoví v souladu s dosaženým stavem poznání tak, aby nebylo ohrožováno zdraví lidí a aby nebyly ohrožovány další živé organismy a ostatní složky životního prostředí.
Mezní hodnoty musejí být stanoveny s přihlédnutím k možnému kumulativnímu působení nebo spolupůsobení znečišťujících látek a činností.
- Lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit.
- Za znečišťování životního prostředí, případně jeho složek a za hospodářské využívání přírodních zdrojů platí fyzické nebo právnické osoby daně, poplatky, odvody a další platby, stanoví-li tak zvláštní předpisy.
- Zvláštní předpisy stanoví, kdy mohou být právnické nebo fyzické osoby, které chrání životní prostředí nebo využívají přírodní zdroje v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, zvýhodněny úpravami daní a odvodů nebo poskytováním úvěrů a dotací.

Povinnosti:

- **Každý je povinen, především opatřeními přímo u zdroje, předcházet znečišťování nebo poškozování životního prostředí a minimalizovat nepříznivé důsledky své činnosti na životní prostředí.**

- Každý, kdo využívá území nebo přírodní zdroje, projektuje, provádí nebo odstraňuje stavby, je povinen takové činnosti provádět jen po zhodnocení jejich vlivů na životní prostředí a zatížení území, a to v rozsahu, stanoveném tímto zákonem a zvláštními předpisy.
- Každý, kdo hodlá zavést do výroby, oběhu či spotřeby technologie, výrobky a látky, či kdo je hodlá dovážet, je povinen zabezpečit, aby splňovaly podmínky ochrany životního prostředí a aby v případech stanovených zákonem a zvláštními předpisy byly posouzeny z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí.
- Každý, kdo svou činností znečišťuje nebo poškozuje životní prostředí, nebo kdo využívá přírodní zdroje, je povinen na vlastní náklady zajišťovat sledování tohoto působení a znát jeho možné důsledky.
- Právnícké osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání jsou povinny v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními předpisy poskytovat informace o svém působení na životní prostředí.
- Každý, kdo zjistí, že hrozí poškození životního prostředí, nebo že k němu již došlo, je povinen učinit v mezích svých možností nezbytná opatření k odvrácení hrozby nebo ke zmírnění následků a neprodleně ohlásit tyto skutečnosti orgánu státní správy; povinnost zasáhnout nemá ten, kdo by tím ohrozil život nebo zdraví své nebo osoby blízké.
- Každý, kdo poškozováním životního prostředí nebo jiným protiprávním jednáním způsobil ekologickou újmu, je povinen obnovit přirozené funkce narušeného ekosystému nebo jeho části. Není-li to možné nebo z vážných důvodů účelné, je povinen ekologickou újmu nahradit jiným způsobem (náhradní plnění); není-li to možné, je povinen nahradit tuto újmu v penězích.

EKOLOGICKÁ ÚJMA

- Zákon č. 167/2008Sb. o ekologické újmě a její nápravě, poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.;
- vyhl. 17/2009Sb. – o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě;
- NV 295/2011Sb. - o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění.

Ekologickou újmou je nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může projevit přímo nebo nepřímo na chráněných druzích volně žijících živočichů či planě rostoucích rostlin nebo přírodních stanovištích, podzemních nebo povrchových vodách včetně přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod; půdě.

Povinnosti:

- Povinnost předcházet způsobení ekologické újmy, při újmě uvádět stav do původního stavu nebo alespoň dopady snižovat
- Hodnotit rizika svých činností pro životní prostředí dle požadavků, které stanoví prováděcí předpis (NV 295/2012 Sb.) – provést základní, popřípadě podrobné hodnocení rizika ekologické újmy.
- Při provozování stanovených činností (viz níže), pokud výše nákladů nápravy ekologické újmy přesáhne 20 mil. Kč, povinně zajistit finančně tyto škody (nemusí podniky s certifikovaným systémem EMS/EMAS.

Činnosti, kterých se týká povinnost provést hodnocení rizika ekologické újmy (základní, podrobné) a zajistit finančně škody:

1. Provozování zařízení podléhající vydání integrovaného povolení,
2. provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů podléhajících souhlasu,
3. vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních podléhajících povolení,
4. čerpání znečištěných podzemních vod a jejich následné odvádění do vod povrchových nebo podzemních podléhající povolení,
5. odběr povrchových vod podléhající povolení,
6. odběr podzemních vod podléhající povolení,
7. čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následné vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie podléhající povolení,
8. vzdouvání nebo akumulace povrchových vod podléhající povolení,
9. zacházení se závadnými látkami,
10. nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky.
11. přeprava nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků potrubím nebo v železniční, silniční, vodní vnitrozemské, letecké nebo námořní dopravě,
12. nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty,
13. přeshraniční přeprava odpadů do České republiky, z České republiky a přes Českou republiku,
14. provozování stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší podléhajících povolení,
15. nakládání s těžebním odpadem,
16. provozování úložišť oxidu uhličitého podléhajících povolení.

PRÁVO NA INFORMACE O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ

- **Zákon č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí, poslední novela zákonem č. 83/2015.**
- Údaje, které získal orgán veřejné správy „z moci úřední“, tj. dle nějakého právního předpisu, musí na požádání zpřístupnit (neplatí pro hlášení o produkci odpadů a další hlášení dle zákona o odpadech). Informace se předávají za cenu režijních nákladů na nosič informace.
- Stanoví, že vlivy na životní prostředí související s činností podniku nejsou předmětem obchodního tajemství, pravomocné výsledky správních řízení o přestupcích a správních deliktech ve věcech životního prostředí nepožívají ochrany osobnosti či dobrého jména.

Platné předpisy

- **100/2001 Sb. - Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, poslední novela zákonem č. 326/2016 Sb.;**
- **453/2017 Sb. - Vyhláška o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí,**
- **353/2004 Sb. – VYHLÁŠKA, kterou se stanoví bližší podmínky osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, postup při jejich ověřování a postup při udělování a odnímání osvědčení.**

Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti. Tento podklad je jedním z podkladů v řízeních podle zvláštních právních předpisů.

Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti.

Posuzování zahrnuje zjištění, popis, posouzení a vyhodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů provedení i neprovedení záměru na životní prostředí.

Při posuzování vlivů záměru na životní prostředí se vychází ze stavu životního prostředí v dotčeném území v době oznámení záměru. V dlouhodobém záměru se jeho jednotlivé etapy posuzují samostatně a v kontextu vlivů záměru jako celku.

Při posuzování záměru se hodnotí vlivy na životní prostředí při jeho přípravě, provádění, provozování i jeho ukončení, popřípadě důsledky jeho likvidace a dále sanace nebo rekultivace území, pokud povinnost sanace nebo rekultivace stanoví zvláštní právní předpis. Posuzuje se běžné provozování i možnost havárie.

Posuzování záměru zahrnuje i návrh opatření k předcházení nepříznivým vlivům na životní prostředí provedením záměru, k vyloučení, snížení, zmírnění nebo minimalizaci těchto vlivů, popřípadě ke zvýšení příznivých vlivů na životní prostředí provedením záměru, a to včetně vyhodnocení předpokládaných účinků navrhovaných opatření.

Posuzují se:

a) záměry uvedené v příloze č. 1 zákona v kategorii I a změny těchto záměrů, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhne příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena; tyto záměry a změny záměrů podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí vždy,

b) změny záměru uvedeného v příloze č. 1 zákona v kategorii I, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, zejména pokud má být významně zvýšena jeho kapacita a rozsah nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu nebo způsob užívání a nejedná-li se o změny podle písmene a); tyto změny záměrů podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,

c) záměry uvedené v příloze č. 1 zákona v kategorii II a změny těchto záměrů, pokud změna záměru vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhne příslušné limitní hodnoty, je-li uvedena, nebo které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, zejména pokud má být významně zvýšena jeho kapacita a rozsah nebo pokud se významně mění jeho technologie, řízení provozu

nebo způsob užívání; tyto záměry a změny záměrů podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,

d) podlimitní záměry, které dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, nacházejí se ve zvláště chráněném území nebo jeho ochranném pásmu podle zákona o ochraně přírody a krajiny a příslušný úřad stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení; tyto záměry podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,

e) změny podlimitních záměrů, které vlastní kapacitou nebo rozsahem dosáhnou alespoň 25 % příslušné limitní hodnoty, v jejichž důsledku podlimitní záměr současně naplní příslušnou limitní hodnotu nebo kritéria podle písmene d) a příslušný úřad stanoví, že budou podléhat zjišťovacímu řízení; tyto změny záměrů podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,

f) stavby, zařízení, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zákona o ochraně přírody a krajiny mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti; tyto záměry podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,

g) změny záměru, které by podle závazného stanoviska příslušného úřadu vydaného podle § 9a odst. 6 mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí; tyto změny záměrů podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení,

h) části nebo etapy záměru podle § 9a odst. 5; tyto části nebo etapy záměru podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení.

i) Záměry a koncepce podléhající mezistátnímu posouzení.

j) Koncepce, a to:

a) koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1, zpracovávané v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody, a dále koncepce, u kterých podle stanoviska orgánu ochrany přírody nelze vyloučit významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle zákona o ochraně přírody a krajiny; tyto koncepce podléhají posuzování vždy,

b) koncepce podle písmene a), u nichž je dotčené území tvořeno územním obvodem jedné nebo několika obcí, které stanoví využití území místního významu, pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení podle § 10d,

c) změny koncepcí podle písmen a) a b), pokud se tak stanoví ve zjišťovacím řízení podle § 10d.

Rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 zákona je dán vždy, pokud koncepce stanoví podmínky pro jejich povolování, zejména pokud jde o umístění, povahu, velikost, provozní podmínky nebo požadavky na přírodní zdroje.

Definice

Záměr

1. stavby, zařízení, činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 zákona,

2. stavby, zařízení, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zákona o ochraně přírody a krajiny mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti,

Veřejnost - jedna nebo více osob;

Dotčená veřejnost:

1. osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech,
2. právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení, případně před dnem vydání rozhodnutí o neposuzování záměru, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob,

Podporující podpisová listina - listina s podpisy nejméně 200 osob. Každá osoba podporující podání písemného oznámení nebo odvolání uvede na podpisový arch své jméno, příjmení, datum narození a adresu místa pobytu a připojí vlastnoruční podpis. Podporující podpisovou listinu lze použít pro veškerá navazující řízení k danému záměru.

Navazující řízení - takové řízení, ve kterém se vydává rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, které **povoluje umístění nebo provedení záměru** posuzovaného podle zákona 100/2001 Sb.

Příslušný úřad - Ministerstvo životního prostředí nebo orgán kraje v přenesené působnosti, v jehož územně správním obvodu je navržen záměr nebo pro jehož územně správní obvod je zpracovávána koncepce.

Dotčená veřejnost je oprávněna (bez dalších podmínek) k odvolání se proti rozhodnutí o neposuzování záměru ve zjišťovacím řízení a napadat odvolání soudní žalobou.

Dotčená veřejnost je oprávněna účastnit se jako účastník řízení navazujících správních řízení, které rozhodují o povolení záměru. Zde je oprávněna hájit veřejný zájem na ochraně životního prostředí a zdraví (není zcela plnoprávným účastníkem), následně se může odvolávat a podávat soudní žalobu.

Povinnosti

- **Ten, kdo hodlá provést záměr uvedený v příloze zákona č. 100/2001 v platném znění, nebo jeho podstatnou změnu (dále jen "oznamovatel"), je povinen předložit oznámení záměru (dále jen "oznámení") příslušnému úřadu (krajský úřad, MŽP).**
- **Oznamovatel na základě oznámení, vyjádření k oznámení a závěru zjišťovacího řízení zajistí zpracování dokumentace v písemné podobě autorizovanou osobou.**
- **Nové podlimitní záměry (nedosahují limitu stanoveného v příloze 1 zákona) se oznamují Krajskému úřadu, který rozhodne o tom, zda u nich bude požadováno provedení zjišťovacího řízení.**
- **Zákon umožňuje vyžadovat i u podlimitních záměrů provedení hodnocení souladu se soustavou Natura 2000 (dle z. 114/1992 Sb.).**

Úrovně posuzování záměrů

	Co je posuzováno	Výstup	Kdo posuzuje
Plné posou-	• Záměry uvedené v kategorii I	• Závazné stanovisko	MŽP, Kraj-

zení (EIA)	přílohy 1 zákona 100/2001 Sb. <ul style="list-style-type: none"> • Záměry o kterých tak bylo stanoveno ve zjišťovacím řízení 		ský úřad
Provedení zjišťovacího řízení	<ul style="list-style-type: none"> • Záměry uvedené v kategorii II přílohy 1 zákona 100/2001 Sb. a jejich významné změny • Významné změny záměrů uvedených v kategorii I přílohy 1 • Podlimitní záměry, u kterých KÚ vyžaduje provedení zjišťovacího řízení • Záměry, kde posouzení vyžaduje orgán ochrany přírody (KÚ) z důvodu ochrany EVL a ptačích oblastí • Změny záměrů, o kterých tak rozhodne posuzující orgán před navazujícími řízeními (neshoda posouzeného záměru a záměru předloženému k dalším schvalováním) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozhodnutí o tom, že záměr dále nebude posuzován • Odůvodněný písemný závěr, vyžadující další posuzování 	Krajský úřad
Oznámení podlimitního záměru	<ul style="list-style-type: none"> • Všechny záměry, které jsou obsaženy v příloze 1 zákona, ale nedosahují limitních hodnot pro úplné posuzování ani zjišťovací řízení 	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělení o tom, zda KÚ vyžaduje nebo nevyžaduje provedení zjišťovacího řízení 	Krajský úřad

Lhůty

Druh posuzování	činnost	lhůta
Plné posouzení (EIA)	<ul style="list-style-type: none"> • Možnost vrácení přijaté dokumentace • Začátek zveřejnění a přijímání připomínek • Ukončení zveřejnění a přijímání připomínek • Předání dokumentace zpracovateli posudku • Možnost vrácení dokumentace • Doba zpracování posudku • Možnost vrácení posudku • Začátek zveřejnění posudku • Provedení veřejného projednání • Vydání závazného stanoviska 	<ul style="list-style-type: none"> • do 10 pracovních dnů od doručení • do 10 pracovních dnů od doručení • 30 dnů od zveřejnění • Není stanoveno • Do 40 dnů od předání zpracovateli posudku • 60 (+20) dnů od předání zpracovateli posudku • Do 10 pracovních dnů od předání zpracovatelem • Do 10 pracovních dnů od předání zpracovatelem • nejpozději 30 dnů od uplynutí lhůty pro vyjádření k dokumentaci • Do 30 dnů od obdržení posudku
Provedení zjišťovacího řízení	<ul style="list-style-type: none"> • Zveřejnění 	<ul style="list-style-type: none"> • Do 7 pracovních dnů od doručení oznámení

	<ul style="list-style-type: none"> • Ukončení zveřejnění a přijímání připomínek a vyjádření • Ukončení zjišťovacího řízení 	<ul style="list-style-type: none"> • 30 dnů od zveřejnění • Do 45 dnů od zveřejnění
Oznámení podlimitního záměru	<ul style="list-style-type: none"> • Sdělení o výsledku 	<ul style="list-style-type: none"> • 15 dnů od oznámení
Navazující řízení (každé) pro záměry, ke kterým bylo vydáno stanovisko	<ul style="list-style-type: none"> • Předložení dokumentace pro příslušné navazující řízení k ověření změn a potvrzení závazného stanoviska nebo k rozhodnutí o novém zjišťovacím řízení • Zveřejnění informací o navazujícím řízení a přijímání připomínek • Možnost zapojení dotčené veřejnosti a obcí do řízení (přihlášením) 	<ul style="list-style-type: none"> • nejdříve 90 dnů před podáním žádosti o zahájení příslušného řízení, nejpozději v den podání žádosti • při zahájení řízení, min. 30 dní • do 30 dnů od zveřejnění informace

Požadavky na kvalifikaci zpracovatele

Oznámení podlimitního záměru (příloha 3a)	Není stanoveno
Oznámení pro zjišťovací řízení (příloha 3, popřípadě 4, očekává-li se požadavek plného hodnocení)	Pro přílohu 3 není stanoveno Pro přílohu 4 je nutná autorizace ke zpracování dokumentace a posudku (MŽP a MZd)
Dokumentace pro plné posouzení – EIA (příloha 4 zákona)	nutná autorizace ke zpracování dokumentace a posudku (MŽP a MZd)
Zpracovatel posudku	nutná autorizace ke zpracování dokumentace a posudku (MŽP)

Příklady posuzovaných záměrů

	Záměr:	Kategorie I (podléhá posuzování vždy)		Kategorie II (zjišťovací řízení)	
		MŽP	KÚ	MŽP	KÚ
	Příslušný úřad				
1	Rafinerie ropy nebo primární zpracování ropných produktů.	x			
2	Zařízení ke zplyňování a zkapalňování uhlí a bituminové horniny s kapacitou od stanoveného limitu.	500 t/den		50 t/den	
3	Tepelné nebo chemické zpracování uhlí, popřípadě bituminových hornin, včetně výroby uhlíku vysokoteplotní karbonizací uhlí nebo elektrografitu vypalováním nebo grafizací.	x			
4	Zařízení ke spalování paliv s tepelným výkonem od stanoveného limitu.	300 MW		50 MW	
5	Průmyslová zařízení k výrobě elektrické energie, páry a teplé vody o výkonu od stanoveného limitu.				50 MW
6	Vodní elektrárny s celkovým instalovaným elektrickým výkonem od stanoveného limitu.				10 MW
7	Větrné elektrárny s výškou stožáru od stanoveného limitu.				50 m

53	Zařízení k odstraňování nebo využívání nebezpečných odpadů spalováním, fyzikálně-chemickou úpravou nebo skládkováním.	x			
54	Zařízení k odstraňování nebo využívání ostatních odpadů spalováním nebo fyzikálně-chemickou úpravou s kapacitou od stanoveného limitu.	100t/den			
55	Zařízení k odstraňování nebo využívání nebezpečných odpadů s kapacitou od stanoveného limitu.				250 t/rok
56	Zařízení k odstraňování nebo využívání ostatních odpadů s kapacitou od stanoveného limitu.				2500 t/rok

86	Zařízení ke skladování ropy a ropných produktů od stanoveného limitu a zařízení ke skladování chemických látek a směsí klasifikovaných jako nebezpečné v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí s kapacitou od stanoveného limitu.	200 tis. t			200 t
106	Výstavba skladových komplexů s celkovou zastavěnou plochou od stanoveného limitu.				10 tis. m ²
107	Průmyslové zóny a záměry rozvoje průmyslových oblastí s rozlohou od stanoveného limitu.				20 ha
108	Záměry rozvoje sídel s rozlohou záměru od stanoveného limitu.				5 ha
109	Parkoviště nebo garáže s kapacitou od stanoveného limitu parkovacích stání v součtu pro celou stavbu.				500 míst
110	Výstavba obchodních komplexů a nákupních středisek s celkovou zastavěnou plochou od stanoveného limitu.				6 tis. m ²

Integrovaná prevence a kontrola znečištění

Platné předpisy

- 76/2002 Sb. - ZÁKON ze dne 5. února 2002 o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), poslední aktualizace zákonem č. 225/2017 Sb.;
- 288/2013 Sb. – Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o integrované prevenci;

integrované povolení - rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení, včetně provozu činností přímo spojených s provozem zařízení v místě a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují,

standard kvality životního prostředí - souhrn požadavků stanovených na základě zvláštních právních předpisů, které musí životní prostředí splňovat v daném čase a místě

nejlepší dostupné techniky - nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použitých technologií a způsobů jejich provozování, které jsou vyvinuty v měřítku umožňujícím jejich zavedení v příslušném hospodářském odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli zařízení za rozumných podmínek dostupné a zároveň jsou nejúčinnější v dosahování ochrany životního prostředí jako celku,

Povinnosti

- Provozovatel zařízení, spadajícího pod režim integrovaného povolení, je povinen získat toto povolení. Bez integrovaného povolení nesmí být příslušné zařízení provozováno. Stavební povolení podle zvláštního právního předpisu pro zařízení nelze vydat bez pravomocného integrovaného povolení.
- Provozovatel zařízení s vydaným integrovaným povolením je povinen 1 x ročně zpracovat a předat zprávu o plnění podmínek integrovaného povolení (KÚ, ČIŽP)
- Provozovatel zařízení s vydaným integrovaným povolením pro činnosti kde lze předpokládat vznik úniků nebezpečných látek do podloží a podzemních vod je povinen nechat zpracovat základní zprávu o stavu půdy a podzemních vod před zahájením povolených činností, zajistit monitoring stavu půdy a podzemních vod. Zprávu musí zpracovat osoba s odbornou způsobilostí v geologii.

Integrovaný registr znečišťování

Platné předpisy

- **166/2006 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES;**
- **25/2008 Sb. - ZÁKON o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, poslední novela zákonem č. 183/2017Sb.;**
- **145/2008 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, poslední novela NV 450/2011 Sb.;**

integrovaný registr znečišťování životního prostředí - databáze údajů o vybraných látkách, jejich přenosech a emisích do vody, ovzduší, půdy.

zařízení - stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I Nařízení 166/2006, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění;

provozovna - jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba;

provozovatel - jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provozovnu provozuje nebo řídí, nebo v případech, kdy tak stanoví vnitrostátní právní předpisy, osoba, na kterou byly převedeny rozhodující ekonomické pravomoci nad technickým fungováním provozovny;

Povinnosti:

- Provozovatelé, kteří provozují činnosti uvedené v příloze č. I Nařízení nebo v příloze zákona č 25/2008 Sb. jsou povinni sledovat úniky a přenosy chemických látek uvedených v příloze II Nařízení ES 166/2006 a v NV 145/2008 Sb. do ovzduší, vody a půdy a v případě překročení ohlašovacích prahů jsou povinni to každoročně ohlašovat prostřednictvím ISPOP do IRZ
- Provozovatelé, kteří provozují činnosti uvedené v příloze č. I Nařízení, nebo v příloze zákona č 25/2008 Sb., jsou povinni sledovat přenos odpadů mimo tuto provozovnu, a v případě že předávají jiným osobám mimo tuto provozovnu více než 2t nebezpečného, nebo 2000t ostatního odpadu za rok, jsou povinni to ohlašovat prostřednictvím ISPOP do IRZ.
- Provozovatelé zařízení, kteří provozují činnosti uvedené v příloze č. I Nařízení, nebo v příloze zákona č 25/2008 Sb., jsou povinni zjišťovat přenos množství znečišťujících látek uvedených v příloze 2. NV 148/2008 Sb. v odpadech, které vznikají přímo nebo v přímé souvislosti s činnostmi provozovaných zařízení, a v případě překročení prahových hodnot pro ohlašování přenosů znečišťujících látek v odpadech toto ohlásit do integrovaného registru znečišťování prostřednictvím ISPOP.
- Uživatel registrované látky vede evidenci podkladů nezbytných pro splnění ohlašovací povinnosti. Do této evidence se u zařízení zahrnují též údaje o plnění podmínek vyplývajících z integrovaného povolení. Pro tuto evidenci mohou být využity shodné údaje evidované podle zvláštních právních předpisů.
- Provozovatel podléhající ohlašovací povinností v oblasti ŽP je od stanoveného data povinen využívat elektronické ohlašování stanovených údajů prostřednictvím systému ISPOP.

Ochrana přírody

Platné předpisy

- 114/1992 Sb. - ZÁKON o ochraně přírody a krajiny, poslední novela zákonem č. 225/2017 Sb.;
- 395/1992 Sb. - VYHLÁŠKA, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, poslední novela vyhláškou č. 142/2018 Sb.;
- 115/2000 Sb. - ZÁKON o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, poslední novela zákonem č. 197/2017 Sb.;
- 360/2000 Sb. - VYHLÁŠKA o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech;
- 45/2018 Sb. – o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území;
- 166/2005 Sb. - VYHLÁŠKA, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s vytvářením soustavy NATURA 2000, poslední aktualizace vyhláška č. 390/2006 Sb.;
- 318/2013 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit ve znění NV č. 207/2016 Sb.;
- 187/2018 Sb. - Nařízení vlády o vyhlášení evropsky významných lokalit zařazených do evropského seznamu;
- 51/2005 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY, kterým se stanoví druhy a počet ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti;
- 307/2014 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů ve znění NV 312/2017 Sb.,
- 189/2013 Sb. – vyhláška o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, poslední novela vyhláškou 222/2014 Sb.

Ochrana přírody a krajiny je zajišťována především:

- a) ochranou a vytvářením územního systému ekologické stability krajiny,
- b) obecnou ochranou druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a zvláštní ochranou těch druhů, které jsou vzácné či ohrožené, pozitivním ovlivňováním jejich vývoje v přírodě a zabezpečováním předpokladů pro jejich zachování, popřípadě i za použití zvláštních pěstebních a odchovných zařízení,
- c) ochranou vybraných nalezišť nerostů, paleontologických nálezů a geomorfologických a geologických jevů i zvláštní ochranou vybraných nerostů,
- d) ochranou dřevin rostoucích mimo les,
- e) vytvářením sítě zvláště chráněných území a péčí o ně,
- f) účastí na tvorbě a schvalování lesních hospodářských plánů s cílem zajistit ekologicky vhodné lesní hospodaření,

- g) spoluúčastí v procesu územního plánování a stavebního řízení s cílem prosazovat vytváření ekologicky vyvážené a esteticky hodnotné krajiny,
- h) účastí na ochraně půdního fondu, zejména při pozemkových úpravách,
- i) ovlivňováním vodního hospodaření v krajině s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů při zachování přirozeného charakteru a přírode blízkého vzhledu vodních toků a ploch a mokřadů,
- j) obnovou a vytvářením nových přírodně hodnotných ekosystémů, například při rekultivacích a jiných velkých změnách ve struktuře a využívání krajiny,
- k) ochranou krajiny pro ekologicky vhodné formy hospodářského využívání, turistiky a rekreace.

územní systém ekologické stability krajiny - vzájemně propojený soubor přirozených i pozemněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability,

významný krajinný prvek - ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje orgán ochrany přírody, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

přírodní stanoviště v zájmu Evropských společenství jsou přírodní stanoviště na evropském území členských států Evropských společenství těchto typů, které jsou ohroženy vymizením ve svém přirozeném areálu rozšíření nebo mají malý přirozený areál rozšíření v důsledku svého ústupu či v důsledku svých přirozených vlastností nebo představují výjimečné příklady typických charakteristik jedné nebo více z biogeografických oblastí, a která jsou stanovena právními předpisy Evropských společenství; jako prioritní se označují ty typy evropských stanovišť, které jsou na evropském území členských států Evropských společenství ohrožené vymizením, za jejichž zachování mají Evropská společenství zvláštní odpovědnost, a které jsou stanovené právními předpisy Evropských společenství,

druhy v zájmu Evropských společenství jsou druhy na evropském území členských států Evropských společenství, které jsou ohrožené, zranitelné, vzácné nebo endemické, a které jsou stanovene právními předpisy Evropských společenství; jako prioritní se označují evropsky významné druhy, vyžadující zvláštní územní ochranu, za jejichž zachování mají Evropská společenství zvláštní odpovědnost, a které jsou stanovene právními předpisy Evropských společenství.

Natura 2000 - je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

Kácení dřevin

Povolení ke kácení dřevin, za předpokladu, že tyto nejsou součástí významného krajinného prvku nebo stromořadí, se nevyžaduje

- a) pro dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí,
- b) pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,
- c) pro dřeviny pěstované na pozemcích vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž dřevin,
- d) pro ovocné dřeviny rostoucí na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada, zastavěná plocha a nádvoří nebo ostatní plocha se způsobem využití pozemku zeleň.

Povinnosti

- Fyzické a právnické osoby jsou povinny při provádění zemědělských, lesnických a stavebních prací, při vodohospodářských úpravách, v dopravě a energetice postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky. Orgán ochrany přírody uloží zajištění či použití takovýchto prostředků, neučiní-li tak povinná osoba sama.
- Ten, kdo v rámci výstavby nebo jiného užívání krajiny zamýšlí uskutečnit závažné zásahy, které by se mohly dotknout zájmů chráněných podle části druhé, třetí a čtvrté tohoto zákona (dále jen "investor"), je povinen předem zajistit na svůj náklad provedení přírodovědného průzkumu dotčených pozemků a písemné hodnocení vlivu zamýšleného zásahu na rostliny a živočichy (dále jen "biologické hodnocení"), pokud o jeho nezbytnosti rozhodne orgán ochrany přírody příslušný k povolení zamýšleného zásahu. Fyzickou či právnickou osobu, která biologické hodnocení provede, schválí na návrh investora nebo účastníka v příslušném řízení orgán ochrany přírody s ohledem na její kvalifikační, technické a jiné předpoklady. Podrobnosti biologického hodnocení upraví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.
- U záměrů, které by mohly podléhat procesu posuzování vlivů na ŽP, ale z důvodu nedosažení minimální kapacity posuzovány nebudou, může orgán ochrany přírody vyžadovat hodnocení vlivu záměru na podmínky ochrany prvků soustavy Natura. Hodnocení mohou zpracovat pouze k tomu autorizované osoby.
- Zásahy do života zvláště ohrožených a kriticky ohrožených organismů jsou možné pouze na základě povolení orgánu ochrany přírody (krajský úřad, MŽP).
- Povolení ke kácení dřevin je potřeba pro kácení dřeviny o obvodu kmene nad 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí, a pro zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin přesahuje 40 m²,

Obaly

Platné předpisy

- 477/2001Sb. - **ZÁKON o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.;**
- 641/2004 Sb. - **VYHLÁŠKA o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence, poslední novela vyhláška č. 400/2017 Sb.;**
- 116/2002 Sb. - **VYHLÁŠKA o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.**

Účelem právní úpravy je chránit životní prostředí předcházením vzniku odpadů z obalů, a to zejména snížením hmotnosti, objemu a škodlivosti obalů a chemických látek v těchto obalech obsažených. Na nakládání s odpady z obalů se vztahují právní předpisy platné pro hospodaření s odpady.

Obal - výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy a určený k pojmutí, ochraně, manipulaci, dodávce, popřípadě prezentaci výrobku nebo výrobků určených spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, jestliže má zároveň

1. v místě nákupu tvořit prodejní jednotku pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele (dále jen „spotřebitelský obal“),
2. v místě nákupu tvořit skupinu určitého počtu prodejních jednotek, ať již je tato skupina prodávána spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, anebo slouží pouze jako pomůcka pro umístění do regálů v místě prodeje a může být z výrobku odstraněn, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti (dále jen "skupinový obal"), nebo
3. usnadnit manipulaci s určitým množstvím prodejních jednotek nebo skupinových obalů a usnadnit jejich přepravu tak, aby se při manipulaci a přepravě zabránilo jejich fyzickému poškození (dále jen "přepravní obal");.

Základní povinnosti

povinnost	naplnění
uvádění obalů na trh	osoba, která uvádí obal na trh, musí zajistit, aby hmotnost a objem obalů byly co nejmenší, aby koncentrace látek ze Seznamu klasifikovaných nebezpečných chemických látek v obalu byla v souladu s limitními hodnotami, součet množství těžkých kovů nepřekročil limitní hodnotu a aby obal po použití byl dále opakovaně použitelný nebo využitelný recyklací, energeticky využitelný nebo organicky recyklovatelný
technická dokumentace	osoba, která uvádí obal na trh musí předložit kontrolním orgánům technickou dokumentaci k obalu
označit obaly	na obalu musí být označen materiál, z něhož je obal vyroben a způsob nakládání s použitým obalem (existují výjimky)
zpětný odběr	osoba, která uvádí obal na trh nebo do oběhu je povinna zajistit zpětný odběr obalů nebo odpadů z obalů
využití odpadů z obalů	osoba, která uvádí obal na trh nebo do oběhu je povinna využít odpady z obalů ve stanoveném rozsahu (stanoví zákon) – samostatně, přenesením povinností na jinou osobu (smluvní vztah) nebo uzavřením smlouvy s autorizovanou obalovou společností
návrh na zápis do Seznamu osob	osoba, která uvádí obal na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky je povinna podat návrh na zápis do Seznamu osob (existují výjimky – smlouva s autorizovanou obalovou společností a „maloprodejci“)
evidence	Osoba, na kterou se vztahuje povinnost zapsat se do Seznamu osob vede evidenci o obalech

Ovzduší

Právní předpisy:

- zákon č. 201/2012 Sb., o ovzduší, poslední novela z. č. 172/2018 Sb.;
- vyhláška 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, poslední novela vyhláškou č. 190/2018 Sb.
- Věstník MŽP č. 8/2013 - Sdělení MŽP, odboru ochrany ovzduší, jímž se stanovují emisní faktory podle § 12 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 415/2012Sb.,

Definice:

znečišťující látka - každá látka, která svou přítomností v ovzduší má nebo může mít škodlivé účinky na lidské zdraví nebo životní prostředí anebo obtěžuje zápachem,

znečišťování (emise) - vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do ovzduší,

úroveň znečištění - hmotnostní koncentrace znečišťující látky v ovzduší (imise) nebo její depozice na zemský povrch za jednotku času,

stacionární zdroj - ucelená technicky dále nedělitelná stacionární technická jednotka nebo činnost, která znečišťuje nebo by mohla znečišťovat, nejde-li o stacionární technickou jednotku používanou pouze k výzkumu, vývoji nebo zkoušení nových výrobků a procesů,

mobilní zdroj - samohybná a další pohyblivá, případně přenosná technická jednotka vybavená spalovacím motorem, pokud tento slouží k vlastnímu pohonu nebo je zabudován jako nedílná součást technologického vybavení,

spalovací stacionární zdroj - stacionární zdroj, ve kterém se oxidují paliva za účelem využití uvolněného tepla,

provozovatel - právnická nebo fyzická osoba, která stacionární zdroj skutečně provozuje; není-li taková osoba známa nebo neexistuje, považuje se za provozovatele vlastník stacionárního zdroje,

emisní limit - nejvýše přípustné množství znečišťující látky nebo skupiny znečišťujících látek vnášené do ovzduší ze stacionárního zdroje,

emisní strop - nejvýše přípustné množství znečišťující látky vnesené do ovzduší za kalendářní rok,

imisní limit - nejvýše přípustná úroveň znečištění stanovená tímto zákonem,

palivo - spalitelný materiál v pevném, kapalném nebo plynném skupenství, určený jeho výrobcem ke spalování za účelem uvolnění energetického obsahu tohoto materiálu,

těkavá organická látka (VOC) - jakákoli organická sloučenina nebo směs organických sloučenin, s výjimkou metanu, která při teplotě 20 °C má tlak par 0,01 kPa nebo více nebo má odpovídající těkavost za konkrétních podmínek jejího použití,

organické rozpouštědlo - jakákoli těkavá organická látka, která je používána samostatně nebo ve směsi s jinými látkami, aniž by přitom prošla chemickou změnou, k rozpouštění surovin, produktů nebo odpadů, nebo která se používá jako čisticí prostředek k rozpouštění znečišťujících látek, jako odmašťovací prostředek, jako dispergační činidlo, jako prostředek používaný k úpravě viskozity nebo povrchového napětí, jako změkčovaadlo nebo jako ochranný prostředek,

tepelné zpracování odpadu - oxidace odpadu nebo jeho zpracování jiným termickým procesem, včetně spalování vzniklých látek, pokud by tím mohlo dojít k vyšší úrovni znečišťování oproti spálení odpovídajícího množství zemního plynu o stejném energetickém obsahu,

spalovna odpadu - stacionární zdroj určený k tepelnému zpracování odpadu, jehož hlavním účelem není výroba energie ani jiných produktů, a jakýkoliv stacionární zdroj, ve kterém více než 40 % tepla vzniká tepelným zpracováním nebezpečného odpadu nebo ve kterém se tepelně zpracovává neupravený směsný komunální odpad.

Zákon o ochraně ovzduší je předpis, který řeší práva a povinnosti osob i orgánů státu při ochraně vnějšího ovzduší, stanoví podmínky pro vypouštění znečišťujících látek do ovzduší.

Každý je povinen omezovat a předcházet znečišťování ovzduší a zákonem stanovených vypouštěných znečišťujících látek snižovat jejich množství.

Paliva, jejich kvalita i nakládání s nimi musí odpovídat zákonu a jeho prováděcím předpisům. Spalování látek, které nejsou palivy, je ve zdrojích znečištění ovzduší zakázáno. Nakládání s výrobky s obsahem těkavých organických látek určuje zvláštní prováděcí předpis.

Při výstavbě nových či změnách stávajících vyjmenovaných stacionárních zdrojů znečištění ovzduší je investor/provozovatel povinen volit nejlepší dostupnou technologii, je-li to technicky a ekonomicky účelné.

U vytápění je prioritní využití centrálního zásobování teplem, není-li možné, je třeba zvážit kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie.

Zákon dělí zdroje znečišťování ovzduší na:

a) **mobilní** (vše co je vybaveno spalovacím motorem znečišťujícím ovzduší)

b) **stacionární**

- uvedené v příloze 2 zákona (obdoba středních a vyšších),
- neuvedené v příloze 2 zákona (obdoba malých zdrojů)

Přípustnou úroveň znečišťování ovzduší stanoví emisní limity (pro látky a jejich skupiny), emisní stropy, technické podmínky provozu atd.

V zemědělství lze místo emisních limitů uložit povinnost zavedení zásad správné zemědělské praxe.

Pokud pro technologii není stanoven specifický emisní limit, je provozovatel povinen plnit obecné emisní limity. Velikost emisí je povinen prokázat provozovatel buď na základě výsledků měření (autorizovaná měření) nebo (se souhlasem krajského úřadu) výpočtem.

Provozovatelé zdrojů znečištění ovzduší uvedených v příloze 2 zákona o ovzduší jsou povinni vést provozní evidenci dle požadavků prováděcího předpisu.

Provozování stacionárních zdrojů znečištění ovzduší je zpoplatněno dle jednotlivých znečišťujících látek. Poplatek se nevyměří pro ty látky, u kterých nedosáhne výše 50.000 Kč za rok. Podklady pro zpoplatnění poskytuje provozovatel.

Regulována či zakázána je výroba, dovoz, dodávání na trh a používání vybraných (regulovaných) látek, poškozujících ozónovou vrstvu Země.

Orgány ochrany ovzduší jsou MŽP ČR, MZd. ČR, ČIŽP, Česká obchodní inspekce (regulované látky a paliva), kraje (v přenesené i samostatné působnosti), obce (v přenesené působnosti), celní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou přenesenou působností.

Základní povinnosti:

Povinnosti provozovatele stacionárního zdroje

(1) Provozovatel stacionárního zdroje je povinen

- uvádět do provozu a provozovat stacionární zdroj** a činnosti nebo technologie související s provozem nebo zajištěním provozu stacionárního zdroje, které mají vliv na úroveň znečištění, **v souladu s podmínkami pro provoz tohoto stacionárního zdroje** stanovenými tímto zákonem, jeho prováděcími právními předpisy a výrobcem,
- dodržovat emisní limity, emisní stropy, technické podmínky provozu a přípustnou tmavost kouře** podle § 4,
- spalovat ve stacionárním zdroji pouze paliva, která splňují požadavky na kvalitu paliv** stanovené prováděcím právním předpisem **a jsou určena výrobcem stacionárního zdroje nebo paliva uvedená v povolení provozu,**
- předkládat příslušnému orgánu ochrany ovzduší na vyžádání informace** o provozu stacionárního zdroje a jeho emisích, **včetně údajů o vnášení skleníkových plynů do ovzduší,**

- e) umožnit osobám pověřeným ministerstvem, obecním úřadem obce s rozšířenou působností a inspekci přístup ke stacionárnímu zdroji a jeho příslušenství, používaným palivům a surovinám a technologiím souvisejícím s provozem nebo zajištěním provozu stacionárního zdroje, za účelem kontroly dodržování povinností podle tohoto zákona (neplatí pro rodinné domy, byty a pro stavby pro rodinnou rekreaci)
- f) provést kompenzační opatření uložená krajským úřadem podle § 11 odst. 5,
- g) provozovat spalovací stacionární zdroj na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, v souladu s minimálními požadavky uvedenými v příloze č. 11 k tomuto zákonu,
- h) provádět jednou za dva kalendářní roky prostřednictvím osoby, která byla proškolená výrobcem spalovacího stacionárního zdroje a má od něj udělené oprávnění k jeho instalaci, provozu a údržbě (dále jen „odborně způsobilá osoba“), kontrolu technického stavu a provozu spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, a předkládat na vyžádání obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doklad o provedení této kontroly vystavený odborně způsobilou osobou potvrzující, že stacionární zdroj je instalován, provozován a udržován v souladu s pokyny výrobce a tímto zákonem.
- i) Vznikne-li důvodné podezření, že provozovatel spalovacího stacionárního zdroje umístěného v rodinném domě, v bytě nebo ve stavbě pro rodinnou rekreaci, nejde-li o prostory užívané pro podnikatelskou činnost, porušil některou z povinností podle odstavce 1, avšak toto porušení nelze prokázat bez provedení kontroly spalovacího stacionárního zdroje, jeho příslušenství nebo používaných paliv, obecní úřad obce s rozšířenou působností provozovatele na tuto skutečnost písemně upozorní a poučí jej o povinnostech provozovatele spalovacího stacionárního zdroje stanovených v odstavci 1 a o následcích opakovaného důvodného podezření na jejich porušení v podobě provedení kontroly. Pokud opakovaně vznikne důvodné podezření, že tento provozovatel nadále nebo opětovně porušuje některou z povinností podle odstavce 1, je kontrolující oprávněn vstoupit do jeho obydlí za účelem kontroly dodržování povinností podle tohoto zákona. Vlastník nebo uživatel těchto prostor je povinen umožnit kontrolujícímu přístup ke spalovacímu stacionárnímu zdroji, jeho příslušenství a používaným palivům.

(3) Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2

je dále povinen

- a) provozovat stacionární zdroj pouze na základě a v souladu s povolením provozu,
- b) zjišťovat úroveň znečišťování podle § 6 odst. 1,
- c) vést provozní evidenci o stálých a proměnných údajích o stacionárním zdroji, popisujících tento zdroj a jeho provoz a o údajích o vstupech a výstupech z tohoto zdroje a každoročně ohlašovat údaje souhrnné provozní evidence prostřednictvím integrovaného systému ohlašovací povinností podle jiného právního předpisu; provozní evidenci je povinen uchovávat po dobu alespoň 3 let v místě provozu stacionárního zdroje tak, aby byla k dispozici pro kontrolu,
- d) odvádět znečišťující látky ze stacionárního zdroje do ovzduší komínem nebo výduchem, pokud v povolení provozu není uvedeno jinak; výška, ve které dochází ke znečišťování, musí být vypočtena tak, aby provozem tohoto zdroje nedošlo k překročení imisního limitu uvedeného v bodech 1 až 3 přílohy č. 1 k tomuto zákonu; to neplatí v případě, kdy se postupuje podle § 11 odst. 5,
- e) bezodkladně odstraňovat v provozu stacionárního zdroje nebezpečné stavy ohrožující kvalitu ovzduší,
- f) nejpozději do 24 hodin podat zprávu krajskému úřadu a inspekci o výskytu stavu ohrožujícího přípustnou úroveň znečištění,
- g) v souladu s provozním řádem bezodkladně omezit provoz nebo odstavit stacionární zdroj v případě jeho odchylky od normálního provozu v důsledku technické závady, při které nemohou být dodrženy podmínky provozu a kterou není možno odstranit do 24 hodin od jejího vzniku; u spalovacích stacionárních zdrojů nesmí během 12 měsíců tato doba kumulativně překročit 120 hodin; povinnost odstavení neplatí pro stacionární zdroj, jehož odstavení by vedlo k vyšší úrovni znečištění, než kterou by způsobil jeho další provoz nebo pokud by v důsledku přerušení dodávek tepelné energie bylo ohroženo lidské zdraví; ustanovení jiných právních předpisů tímto nejsou dotčena; provozovatel je povinen informovat krajský úřad a inspekci o této technické závadě nejpozději do 48 hodin od jejího vzniku,
- h) předložit inspekci protokol o jednorázovém měření emisí podle § 6 odst. 4 nebo 5 do 90 dnů od data provedení tohoto měření,

- i) průběžně zaznamenávat, vyhodnocovat a uchovávat výsledky jednorázového a kontinuálního měření emisí pro účely kontroly po dobu 5 let v rozsahu a formě stanovené prováděcím právním předpisem, pokud se jedná o stacionární zdroj uvedený v příloze č. 4 k tomuto zákonu,
- j) zajistit a řádně provozovat technické prostředky pro kontinuální měření emisí, pokud se jedná o stacionární zdroj uvedený v příloze č. 4 k tomuto zákonu.
- (4) Povinnosti stanovené v odstavci 3 se nevztahují na provozovatele chovu hospodářských zvířat, s výjimkou povinnosti uvedené v odstavci 3 písm. a).
- (5) Ve spalovacím stacionárním zdroji o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším je zakázáno spalovat hnědé uhlí energetické, lignit, uhelné kaly a proplástky.
- (6) Provozovatel stacionárního zdroje, ve kterém je tepelně zpracován odpad, je kromě povinností uvedených v odstavcích 1 a 3 dále povinen
- a) v případě přebírání nebezpečného odpadu provést odběr reprezentativních vzorků odpadu, a to pokud možno před jeho vyložení, a tyto vzorky uchovávat po dobu nejméně 1 měsíce po spálení odpadu; tato povinnost se nevztahuje na infekční odpad ze zdravotnické a veterinární péče uzavřený v ochranných obalech,
- b) zastavit bezodkladně, nejdéle za 4 hodiny, tepelné zpracování odpadu, pokud je z měření emisí zřejmé, že jsou překročeny specifické emisní limity do doby, než jsou odstraněny příčiny tohoto stavu; opětovné zahájení provozu po odstranění příčin je možné při splnění podmínek a postupem stanoveným v provozním řádu a
- c) oznámit překročení specifických emisních limitů bezodkladně inspekci.

povinnost	naplnění
obecné povinnosti omezování znečištění	každý je povinen omezovat a předcházet znečišťování ovzduší a snižovat množství jím vypouštěných znečišťujících látek stanovených podle tohoto zákona a prováděcích právních předpisů.
poskytování informací	poskytovat informace o zdrojích znečištění ovzduší jejich technickém stavu a emisích vypouštěných z těchto zdrojů orgánům ochrany ovzduší
zařazení zdrojů	provozovatel vybraných zdrojů je povinen zařadit stacionární zdroj pod příslušné kódové označení dle přílohy 2 zákona o ovzduší
zjišťování emisí	zjišťovat emise znečišťujících látek ze zdrojů uvedených v příloze 2 zákona především měřeními a v případech stanovených v prováděcím právním předpisu výpočtem (po souhlasu krajského úřadu).
plnit emisní limity	plnit obecný emisní limit pokud pro danou znečišťující látku nebo skupinu látek není stanoven u stacionárního zdroje specifický emisní limit
povinnosti pro vyjmenované stacionární zdroje znečištění ovzduší	vyjmenované zdroje musí dodržovat emisní limity včetně stanovených podmínek k jejich plnění, emisní stropy, přípustnou tmavost kouře a neobtěžovat zápachem nad přípustnou mírou obydlené oblasti
provozní evidence, a souhrnná provozní evidence	provozovatelé vyjmenovaných stacionárních zdrojů musí vést provozní evidenci a zpracovat souhrnnou evidenci z údajů provozní evidence a předávat ji prostřednictvím ISPOP orgánům ochrany ovzduší (k 31.3.)
nebezpečné stavy a havárie na zdrojích znečištění ovzduší	provozovatelé vyjmenovaných stacionárních zdrojů musí bezodkladně odstraňovat v provozu nebezpečné stavy ohrožující kvalitu ovzduší a činit opatření k předcházení havárií; v případě výskytu takového stavu podat o něm zprávu orgánu ochrany ovzduší nejpozději do 24 hodin
protokoly o výsledcích měření (autorizované měření emisí)	provozovatelé vyjmenovaných stacionárních zdrojů předkládat inspekci protokoly o výsledcích měření znečišťujících látek do 90 dnů od provedení měření
provozní řády	vyjmenované zdroje, u kterých je to uvedeno v příloze 2 zákona musí vypracovat provozní řád a předkládat jeho návrh i návrhy jeho změn ke schválení krajskému úřadu
malé spalovací zdroje - měření	nevyjmenované zdroje - zajišťovat prostřednictvím oprávněné osoby měření účinnosti spalování, měření množství vypouštěných látek a kontrolu stavu spalovacích cest a odstraňovat zjištěné závady, kontrola technického stavu

poplatky za znečištění ovzduší	platit poplatky za znečištění ovzduší (všechny zdroje), o jejichž výši rozhoduje krajský úřad. Poplatky za jednotlivé znečišťující látky, jejichž výše nedosahuje 50.000Kč, se nevyměří a řízení o vyměření poplatku se zastaví.
platnost povolení	provozovatel zdroje, uvedeného v příloze 2 zákona musí přezkoumat stávající povolení. Povolení, které neodpovídá požadavkům zákona, musí být změněno (do dvou let), pokud povolení nemá, musí do 1 roku od účinnosti zákona požádat o povolení nové.

Odpady

Platné předpisy

- 185/2001 Sb. - ZÁKON o odpadech a o změně některých dalších zákonů, poslední novela z. č. 225/2017 Sb.;
- 157/2009 Sb. – Zákon o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů; poslední novela z. č. 225/2017 Sb.;
- 352/2014 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015–2024;
- 383/2001 Sb. - VYHLÁŠKA o podrobnostech nakládání s odpady, poslední novela vyhláškou č. 437/2016 Sb.;
- 93/2016 Sb. – VYHLÁŠKA o katalogu odpadů;
- 94/2016 Sb. - VYHLÁŠKA o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů;
- 352/2005 Sb. - VYHLÁŠKA o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (vyhláška o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady) poslední novela vyhláška č. 200/2014 Sb.;
- 294/2005 Sb. - VYHLÁŠKA o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, poslední novela vyhláška č. 387/2016 Sb.;
- 237/2002 Sb. - VYHLÁŠKA o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, poslední novela vyhláška č. 353/2005 Sb.;
- 384/2001 Sb. - VYHLÁŠKA o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetrachlordifenylnmetanem, monometyldichlordifenylnmetanem, monometyldibromdifenylnmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB).
- 374/2008 Sb. - VYHLÁŠKA o přepravě odpadů, poslední novela vyhláškou č. 93/2016 Sb.;
- 352/2008 Sb. - VYHLÁŠKA o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému, poslední novela vyhláška č. 270/2015 Sb.;
- 341/2008 Sb. - VYHLÁŠKA o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady ve znění vyhlášky č. 437/2016 Sb.;
- 257/2009 Sb. – VYHLÁŠKA o používání sedimentů na zemědělské půdě;
- 437/2016 Sb. – VYHLÁŠKA o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě;
- 321/2014 Sb. – VYHLÁŠKA o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů ve znění vyhlášky č. 210/2018 (od 1. 4. 2019);
- Nařízení Komise (EU) č. 1357/2014, kterým se nahrazuje příloha III Směrnice 2008/98/ES o odpadech – značení a nebezpečné vlastnosti odpadů.

Zákon se vztahuje na nakládání se všemi odpady, s výjimkou

a) odpadních vod,

b) radioaktivních odpadů,

c) mrtvých těl zvířat, která uhynula jiným způsobem než porážkou, včetně zvířat usmrcených za účelem vymýcení nákazy zvířat odstraňovaných v souladu se zvláštním právním předpisem,

d) exkrementů, nejedná-li se o vedlejší produkty živočišného původu, slámu a jiné přírodní látky pocházející ze zemědělské výroby nebo lesnictví, které nevykazují žádnou z nebezpečných vlastností, a které se využívají v zemědělství a lesnictví nebo k výrobě energie prostřednictvím postupů nebo metod, které nepoškozují životní prostředí ani neohrožují lidské zdraví,

e) nezachycených emisí látek znečišťujících ovzduší, oxidu uhličitého zachyceného za účelem jeho ukládání do přírodních horninových struktur a uloženého v těchto strukturách, nebo oxidu uhličitého zachyceného za účelem výzkumu, vývoje nebo zkoušení nových výrobků a postupů a uloženého v úložišti s kapacitou nižší než 100 kiloton,

f) vyřazených výbušnin a vyřazeného střeliva,

g) sedimentů přemísťovaných v rámci povrchových vod za účelem správy vod a vodních cest, předcházení povodním, zmírnění účinku povodní a období sucha nebo rekultivace půdy, je-li prokázáno, že nevykazují žádnou z nebezpečných vlastností.

Odpad

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. (**§ 3, odst. 1**).

Ke zbavování se odpadu dochází vždy, kdy osoba předá movitou věc k využití nebo k odstranění ve smyslu tohoto zákona nebo předá-li ji osobě oprávněné ke sběru nebo výkupu odpadů podle tohoto zákona bez ohledu na to, zda se jedná o bezúplatný nebo úplatný převod. Ke zbavování se odpadu dochází i tehdy, odstraní-li movitou věc osoba sama. (**§ 3, odst. 2**).

Pokud vlastník v řízení o odstranění pochybností podle odstavce 8 neprokáže opak, úmysl zbavit se movité věci se předpokládá, pokud její původní účelové určení zaniklo. (§ 3, odst. 3).

Osoba má povinnost zbavit se movité věci, jestliže ji nepoužívá k původnímu účelu a věc ohrožuje životní prostředí nebo byla vyřazena na základě zvláštního právního předpisu.

Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, se nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud

- vzniká jako nedílná součást výroby,
- její další využití je zajištěno,
- její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a
- její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

Některé druhy odpadu přestávají být odpadem, jestliže poté, co byl odpad předmětem některého ze způsobů využití, splňuje tyto podmínky:

- a) věc se běžně využívá ke konkrétním účelům,
- b) pro věc existuje trh nebo poptávka,

- c) věc splňuje technické požadavky pro konkrétní účely stanovené zvláštními právními předpisy nebo normami použitelnými na výrobky a,
- d) využití věci je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo lidské zdraví a
- e) věc splňuje další kritéria, pokud jsou pro určitý typ odpadu stanovena přímo použitelným předpisem Evropské unie.

U bodu e) připadá v úvahu např. Nařízení Rady (EU) č. 333/2011 ze dne 31. března 2011, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy určité typy kovového šrotu přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES a Nařízení Komise (EU) č. 715/2013 ze dne 25. července 2013, kterým se stanoví kritéria vymezující, kdy měděný šrot přestává být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES.

Pro konkrétní způsoby použití vedlejších produktů a výrobků z odpadů musí být splněna kritéria pro využití odpadů, pokud jsou stanovena.

MŽP ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu může stanovit vyhláškou kritéria upřesňující, kdy movitá věc může být považována za vedlejší produkt a nikoli odpad a kdy odpad přestává být odpadem.

nebezpečný odpad

Odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených Nařízením Komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic.

Odpad zařazuje do kategorie nebezpečný, jestliže obsahuje chemickou látku nebo prvky, které jsou klasifikované jako nebezpečné podle přímo použitelného předpisu Evropské unie. Odpad se zařazuje jako nebezpečný pouze tehdy, pokud vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností a obsah chemické látky v odpadu je v takové koncentraci, která splňuje kritéria pro nebezpečnost odpadu.

podmínky pro zařazování nebezpečných odpadů

(1) Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, pokud

- a) vykazuje alespoň jednu z nebezpečných vlastností,**
- b) je uveden v Katalogu odpadů jako nebezpečný odpad, nebo**
- c) je smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů jako nebezpečný.**

(2) V případě, že se původce odpadů nebo oprávněná osoba domnívají, že odpad uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo c) nebo nebezpečný odpad po úpravě nemá žádnou z nebezpečných vlastností a mají v úmyslu s ním nakládat jako s odpadem kategorie ostatní, jsou povinni požádat pověřenou osobu o hodnocení nebezpečných vlastností. V případě, že má Česká inspekce životního prostředí důvodnou pochybnost, že původce odpadu nebo oprávněná osoba odpad správně zařadili, může původci odpadu nebo oprávněné osobě rozhodnutím uložit povinnost požádat pověřenou osobu o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu.

(4) Pokud původce nebo oprávněná osoba osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu prokáží, že odpad uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo c) **nebo nebezpečný odpad po úpravě** nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečné odpady; jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá. Osvědčení se vydává nejvýše na dobu 4 let.

Definice:

nakládání s odpady - obchodování s odpady, shromažďování, **sběr, výkup**, přeprava, doprava, skladování, úprava, **využití a odstranění** odpadů,

Hierarchie způsobů nakládání s

- a) předcházení vzniku odpadů,
- b) příprava k opětovnému použití,
- c) recyklace odpadů,
- d) jiné využití odpadů, například energetické využití,
- e) odstranění odpadů.

úprava odpadů - každá činnost, která vede ke změně chemických, biologických nebo fyzikálních vlastností odpadů (včetně jejich třídění) za účelem umožnění nebo usnadnění jejich dopravy, využití, odstraňování nebo za účelem snížení jejich objemu, případně snížení jejich nebezpečných vlastností;

opětovné použití - postupy, kterými jsou výrobky nebo jejich části, které nejsou odpadem, znovu použity ke stejnému účelu, ke kterému byly původně určeny;

příprava k opětovnému použití - způsob využití odpadů zahrnující čištění nebo opravu použitých výrobků nebo jejich částí a kontrolu provedenou osobou oprávněnou podle zvláštního právního předpisu spočívající v prověření, že použitý výrobek nebo jeho část, které byly odpady, jsou po čištění nebo opravě schopné bez dalšího zpracování opětovného použití;

využití odpadů - činnost, jejímž výsledkem je, že odpad slouží užitečnému účelu tím, že nahradí materiály používané ke konkrétnímu účelu, a to i v zařízení neurčeném k využití odpadů podle § 14 odst. 2, nebo že je k tomuto konkrétnímu účelu upraven;

zpracování odpadů - využití nebo odstranění odpadů zahrnující i přípravu před využitím nebo odstraněním odpadů,

oprávněná osoba - každá osoba, která je oprávněna k nakládání s odpady podle zákona o odpadech nebo podle zvláštních právních předpisů,

obchodník - právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které nakupují nebo prodávají odpad a jednájí přitom na vlastní odpovědnost včetně osob, které nemají odpady skutečně v držení.

původce odpadů - právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejichž činnosti vznikají odpady, nebo právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které provádějí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů, a dále obec od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu,

Obecné povinnosti

S odpady podle zákona o odpadech nakládat pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle tohoto zákona určena. Při tomto nakládání s odpady nesmí být ohroženo lidské zdraví ani ohrožováno nebo poškozováno životní prostředí a nesmějí být překročeny limity znečišťování stanovené zvláštními právními předpisy.

K převzetí odpadu do svého vlastnictví je oprávněna pouze právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která je provozovatelem zařízení k využití nebo k odstranění nebo ke sběru nebo k výkupu určeného druhu odpadu, nebo osoba, která je provozovatelem zařízení podle § 14 odst. 2 (mohou využívat pouze odpady, které splňují požadavky stanovené pro vstupní suroviny, a při nakládání s těmito odpady nesmějí být porušeny zvláštní právní předpisy, v souladu s nimiž je zařízení provozováno, a právní předpisy na ochranu zdraví lidí a životního prostředí).

Ředění nebo míšení odpadů za účelem splnění kritérií pro jejich přijetí na skládku je zakázáno.

Míšení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály je zakázáno. Přípustné je pouze ve výjimečných případech, a to se souhlasem krajského úřadu příslušného podle místa nakládání s odpady. Pokud již došlo ke smíšení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály, musí být provedeno jejich roztřídění, je-li to technicky a ekonomicky proveditelné a je-li to nezbytné pro zajištění ochrany životního prostředí a zdraví lidí.

Každý je povinen zjistit, zda osoba, které předává odpady, je k jejich převzetí podle tohoto zákona oprávněna. V případě, že se tato osoba oprávněním neprokáže, nesmí jí být odpad předán.

Balení nebezpečných odpadů se řídí přiměřeně zvláštními právními předpisy

Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečným odpadem, jsou povinni zpracovat identifikační list nebezpečného odpadu a místa nakládání s nebezpečným odpadem tímto listem vybavit.

Zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů lze provozovat pouze na základě rozhodnutí krajského úřadu, kterým je udělen souhlas k provozování tohoto zařízení a s jeho provozním řádem.

Kolaudační souhlas, vydaný podle zvláštního právního předpisu, pro stavby určené k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů nelze vydat bez rozhodnutí, kterým byl udělen souhlas k provozování zařízení.

Původce a oprávněná osoba, kteří nakládali v posledních 2 letech s nebezpečnými odpady v množství větším než 100 t nebezpečného odpadu za rok, a provozovatel první a druhé fáze provozu skládky jsou povinni zajišťovat odborné nakládání s odpady prostřednictvím odborně způsobilé osoby (dále jen "odpadový hospodář").

Pokud dojde k ukončení činnosti odpadového hospodáře u původce nebo oprávněné osoby a podmínky pro jeho určení nadále trvají, je původce nebo oprávněná osoba povinna ustanovit nového odpadového hospodáře nejpozději do 30 dnů od ukončení činnosti předchozího odpadového hospodáře.

Povinnosti původců odpadů

Původce odpadů je povinen

- a) odpady zařazovat podle druhů a kategorií podle § 5 a 6,
- b) zajistit přednostní využití odpadů v souladu s § 9a,
- c) odpady, které sám nemůže využít nebo odstranit v souladu s tímto zákonem a prováděcími právními předpisy, převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3, a to buď přímo, nebo prostřednictvím k tomu zřízené právnické osoby,
- d) ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů podle § 6 odst. 4 a nakládat s nimi podle jejich skutečných vlastností,
- e) shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií,
- f) zabezpečit odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem,
- g) vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi, ohlašovat odpady a zasílat příslušnému správnímu úřadu další údaje v rozsahu stanoveném tímto zákonem a prováděcím právním předpisem včetně evidencí a ohlašování PCB a zařízení obsahujících PCB a podléhajících evidencí vymezených v § 26. Tuto evidenci archivovat po dobu stanovenou tímto zákonem nebo prováděcím právním předpisem (5 let),
- h) vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy,
- i) ustanovit odpadového hospodáře za podmínek stanovených tímto zákonem podle § 15,
- j) platit poplatky za ukládání odpadů na skládky způsobem a v rozsahu stanoveném v zákoně o odpadech.

Pokud vzhledem k následnému způsobu využití nebo odstranění odpadů není třídění nebo oddělené shromažďování nutné, může od něj původce upustit se souhlasem místně příslušného orgánu státní správy.

S nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze na základě souhlasu věcně a místně příslušného orgánu státní správy, pokud na tuto činnost již nemá souhlas k provozování zařízení podle § 14; shromažďování a přeprava nebezpečných odpadů nepodléhají souhlasu.

Původce odpadů je odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich využití nebo odstranění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jejich převedení do vlastnictví osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3. Za dopravu odpadů odpovídá dopravce. Na každou oprávněnou osobu, která převezme do svého vlastnictví odpady od původce, přecházejí povinnosti původce podle odstavce 1, s výjimkou písmene i).

Evidence a ohlašování odpadů

Původci odpadů jsou povinni v případě, že produkuje nebo nakládají s více než 100 kg nebezpečných odpadů za kalendářní rok nebo s více než 100 tunami ostatních odpadů za kalendářní rok, nebo v daném kalendářním roce produkuje nebo nakládají s odpady stanovenými prováděcím právním předpisem bez ohledu na množství těchto odpadů, zasílat každoročně do 15. února následujícího roku pravdivé a úplné hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa provozovny. Oprávněné osoby jsou povinny v případě, že nakládají v kalendářním roce s odpadem, zasílat každoročně do 15. února následujícího roku pravdivé a úplné hlášení o druzích, množství odpadů a způsobech nakládání s nimi a o původcích odpadů obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa provozovny.

Informace o jednotlivých osobách zaslané tohoto odstavce se poskytují pouze orgánům veřejné správy a pro potřeby řešení mimořádných událostí podle zvláštních právních předpisů.

Způsob vedení průběžné evidence odpadů

Původci odpadů a oprávněné osoby, které nakládají s odpady, vedou průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi za odpady vlastní a za odpady převzaté, a to za každou samostatnou provozovnu a za každý druh odpadu zvlášť. Průběžná evidence se vede podle přílohy č. 20 vyhlášky 383/2001 Sb., tedy obsahuje:

informace o původci (název, sídlo, sídlo provozovny, vlastní IČZ/IČP a IČZÚJ provozovny);

informace o vzniklém či předávaném odpadu a jeho množství (katalogové číslo, název, kategorie, způsob vzniku nebo nakládání, identifikace přebírající osoby vč. IČZ/IČP a IČZÚJ provozovny)

a dále vždy obsahuje

- a) datum a číslo zápisu do evidence,
- b) jméno a příjmení osoby odpovědné za vedení evidence.

Vede se:

- **Při každé jednotlivé produkci odpadů (naplnění shrom. prostředku, převzetí nebo předání oprávněné osobě);**
- **při periodickém svozu KO jednou měsíčně;**
- **Při předávání naplněných shromažďovacích prostředků téže oprávněné osobě vícekrát za měsíc jednou měsíčně.**

Evidence při přepravě nebezpečných odpadů (aktuální stav do konce roku 2016)

(1) Při přepravě nebezpečných odpadů jsou odesílatel a příjemce povinni vyplnit evidenční list v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Evidence přepravovaných nebezpečných odpadů

se nevede při vnitropodnikové dopravě zabezpečované vlastními dopravními prostředky, pokud nepřesahuje areál provozovny.

(2) Odesílatel odpadu je povinen

- a) přiložit k zásilce nebezpečného odpadu vyplněný evidenční list,
- b) zaslat evidenční list obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa zahájení přepravy do 10 dnů od jejího zahájení,
- c) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa zahájení přepravy a inspekci v případě, že do 20 dnů od odeslání odpadu neobdrží od příjemce potvrzený evidenční list o převzetí nebezpečného odpadu.

(3) Příjemce odpadu je povinen zaslat evidenční list o přepravě nebezpečného odpadu s potvrzením o převzetí odpadu odesílateli a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností příslušným podle místa zahájení a ukončení přepravy do 10 dnů od jeho převzetí.

(4) Odesílatel odpadu a příjemce odpadu jsou povinni archivovat evidenci podle odstavců 1 až 3 po dobu nejméně 5 let.

Ohlašování přepravy nebezpečných odpadů (od 1. 1. 2017)

(1) Přeprava nebezpečných odpadů se ohlašuje ministerstvu prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

(2) Odesílatel je povinen

- a) každou přepravu nebezpečných odpadů ohlásit před jejím zahájením v rozsahu ohlašovacího listu,
- b) ke každé zásilce nebezpečného odpadu přiložit v listinné podobě doklad obsahující informace podle ohlašovacího listu,
- c) v případě, že přeprava nebezpečných odpadů není zahájena v ohlášeném termínu, zrušit ohlášení přepravy nebezpečných odpadů do 3 pracovních dnů ode dne ohlášeného zahájení přepravy,
- d) nejpozději do 3 pracovních dnů od ukončení přepravy nebezpečných odpadů opravit údaje o přepravě a přepravovaných odpadech, pokud vznikl rozpor mezi skutečnými a ohlášenými údaji. Tyto údaje může opravovat pouze v případě, že byl ohlašovatelem.

(3) Při přepravě nebezpečných odpadů mobilním zařízením ke sběru odpadů může být odesílatelem pouze provozovatel tohoto zařízení.

(4) Původce přepravovaných nebezpečných odpadů, pokud přepravuje tyto odpady mezi svými provozovny, a provozovatel zařízení ke sběru, výkupu, využívání nebo odstraňování odpadů nebo zařízení podle § 14 odst. 2, do kterého je nebezpečný odpad po dokončení přepravy fyzicky předáván (dále jen „příjemce“), je povinen

- a) nejpozději do 3 pracovních dnů od převzetí nebezpečných odpadů potvrdit převzetí nebezpečných odpadů z ohlášené přepravy v integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí; po potvrzení přijetí již není možné provádět opravu,
- b) zadat do systému údaje o přepravě nebezpečných odpadů, která nebyla ohlášena, v rozsahu ohlašovacího listu, a to nejpozději do 3 pracovních dnů od ukončení přepravy,
- c) zrušit ohlášení přepravy nebezpečných odpadů do 3 pracovních dnů ode dne ohlášeného zahájení přepravy v případě, že byl ohlašovatelem přepravy nebezpečných odpadů a přeprava není zahájena v ohlášeném termínu,
- d) v případě, že byl ohlašovatelem přepravy nebezpečných odpadů, nejpozději do 3 pracovních dnů od ukončení přepravy opravit údaje o přepravě a přepravovaných odpadech, pokud vznikl rozpor mezi skutečnými a ohlášenými údaji. Tyto údaje může opravovat pouze v případě, že byl ohlašovatelem.

(5) Povinnosti podle odstavce 2 písm. a) a b) může za odesílatele splnit příjemce.

(6) Na odesílatele se vztahují povinnosti při nakládání s nebezpečnými odpady stanovené zákonem o odpadech až do doby předání nebezpečného odpadu příjemci do zařízení.

(7) Přeprava nebezpečných odpadů se neohlašuje, pokud nepřesahuje areál provozovny nebo v případě, že odesílatelem je nepodnikající fyzická osoba.

(8) V případě přerušení provozu integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí je možné přepravu nebezpečných odpadů uskutečnit, pokud odesílatel vyplní ohlašovací list, jeden potvrzený si ponechá jako doklad o předání nebezpečného odpadu a druhý přiloží k zásilce a po dokončení přepravy si jej ponechá příjemce. Po obnovení provozu integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí je příjemce do 3 pracovních dnů povinen doplnit údaje o přepravě nebezpečných odpadů v rozsahu ohlašovacího listu do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

(9) Informace o jednotlivých osobách zúčastněných na přepravě nebezpečných odpadů v integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí se poskytují pouze orgánům veřejné správy a při řešení mimořádných událostí podle zvláštních právních předpisů.

(10) Ministerstvo životního prostředí vyhláškou stanoví rozsah ohlašovacího listu podléhající hlášení podle odstavce 2 písm. a) a rozsah informací podle ohlašovacího listu, které musí obsahovat doklad přiložený k zásilce podle odstavce 2 písm. b).

1. Balení a označování nebezpečných odpadů dle zákona o odpadech

Balení nebezpečných odpadů se řídí přiměřeně zvláštními právními předpisy (ADR, CLP, chemický zákon, vyhláška č. 383/2001 Sb.). Podle zákona o odpadech původce musí zajistit, že

- bude shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií,
- zabezpečí odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem,

To v praxi znamená, že balení nebezpečných odpadů musí přiměřeně vyhovovat zejména následujícím požadavkům:

- obaly musí být konstruovány tak, aby z nich jejich obsah nemohl samovolně unikat,
- materiál použitý na zhotovení obalů a uzávěrů nesmí být obsahem porušován a nesmí s ním vytvářet nebezpečné sloučeniny,
- obal při běžném způsobu zacházení musí být odolný proti poškození a nesmí docházet k samovolnému uvolnění uzávěru,
- uzávěry určené k opakovanému použití musí být konstruovány tak, že po otevření lze uzávěr opět zavřít tak, aby obsah neunikal,
- obaly nebezpečných látek a přípravků se musí lišit od obalů běžně používaných k balení poživatin, pitné vody a léků a nesmí mít tvar hraček.
- Shromažďovací prostředky odpadů musí splňovat dále základní technické požadavky (§ 5 vyhlášky):
  - odlišení shromažďovacích prostředků odpadů (tvarově, barevně nebo popisem) od prostředků nepoužívaných pro nakládání s odpady, nebo používaných pro jiné druhy odpadů,
  - zajištění ochrany odpadů před povětrnostními vlivy, pokud jsou shromažďovací prostředky určeny pro použití mimo chráněné prostory a nejsou-li určeny pouze pro odpady inertní,
  - odolnost proti chemickým vlivům odpadů, pro které jsou určeny,
  - v případě, že shromažďovací prostředky slouží i jako přepravní obaly, musí splňovat požadavky zvláštních právních předpisů upravujících přepravu nebezpečných věcí a zboží (například zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, dohoda ADR, RID).

V blízkosti shromažďovacího prostředku nebezpečného odpadu musí být umístěn identifikační list shromažďovaného odpadu (ILNO).

Stávající požadavky na obsah ILNO byly změněny novelou vyhlášky 383/2001 Sb. do podoby blízké bezpečnostnímu listu) a musí být uplatněny od 1. 6. 2016.

Zákon o odpadech stanovuje specifické požadavky na balení a označování odpadů. Od 1. 6. 2015 se mění dílčí aspekty v označování nebezpečných odpadů. Změny se týkají používání CLP symbolů a klasifikace nebezpečných vlastností.

Požadavek zákona o odpadech:

Původce a oprávněná osoba, která nakládá s nebezpečnými odpady, jsou povinni zajistit, aby **nebezpečné odpady byly označeny písemně způsobem a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a grafickým symbolem podle přímo použitelného předpisu Evropské unie** o klasifikaci, označování a balení látek a směsí v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem. Nebezpečný odpad s nebezpečnou vlastností HP 9 Infekční se označuje grafickým symbolem stanoveným prováděcím právním předpisem (ADR).

Do 31. 12. 2015 bylo možné použít značení podle starých právních předpisů. (zákon č. 223/2015 Sb., přechodné ustanovení č. 10). Novela Vyhlášky 383/2016 odsunula splnění nových požadavků až na 1. 6. 2016.

Označování nebezpečných odpadů

Klasifikaci a označování od 1. června 2015 řeší pouze nařízení (ES) č. 1272/2008 (nařízení CLP). Skončila tedy platnost "starých" oranžových piktogramů pro označování chemických směsí a tím i jejich možnost pro označování nebezpečných odpadů. Staré symboly však nezanikly úplně. Je možné je dosud užívat pro chemické směsi, pokud byly klasifikované, označené a zabalené před 1. 6. 2015, a to až do 1. 6. 2017.

Pro potřeby označování nebezpečných odpadů v podnikové praxi stanovila novela zákonem č. 223/2015 Sb. možnost používat staré značení až do konce roku 2015. Přeznačení jednotlivých shromažďovacích prostředků na NO by mělo proběhnout do této doby.

Novela vyhlášky č. 383/2001 Sb., příloha č. 29 stanoví, že **shromažďovací nádoby/prostředky na odpad musí být označeny tak, že na nich bude uvedeno:**

1. **Název a katalogové číslo shromažďovaného odpadu, pro který prostředek je určen**
2. **Nápis „Nebezpečný odpad“**
3. **Kód a název nebezpečných vlastností**
4. **grafický symbol nebezpečnosti dle nařízení 1272/2008 (u HP 9 symbol z ADR)**

Informace bodů 2., 3. a 4 musí být na společném štítku.

Pokud je na společném štítku i informace bodu 1. musí být provedena písmem stejné velikosti, jako nápis Nebezpečný odpad, a plocha jí zabraná se nezapočítává do minimální velikosti štítku.

Štítek musí být viditelný při běžném nakládání pro osobu nakládající s nebezpečným odpadem.

Navíc § 5, odst. 5 vyhlášky:

Shromažďovací prostředek NO musí být označen v souladu s § 26, a **popřípadě** jménem a příjmením osoby odpovědné za obsluhu a údržbu shromažďovacího prostředku.

Tabulka 1: Minimální rozměry štítků a výstražných symbolů

Objem balení	Rozměry štítku (v milimetrech)	Rozměry výstražného symbolu (v milimetrech)
---------------------	---------------------------------------	--

≤ 3 litry	Pokud možno alespoň 52 x 74	Ne menší než 10 x 10 Pokud možno alespoň 16 x 16
> 3 litry ale ≤ 50 litrů	Alespoň 74 x 105	Alespoň 23 x 23
> 50 litrů ale ≤ 500 litrů	Alespoň 105 x 148	Alespoň 32 x 32
> 500 litrů	Alespoň 148 x 210	Alespoň 46 x 46

Piktogramy na obalech NO:

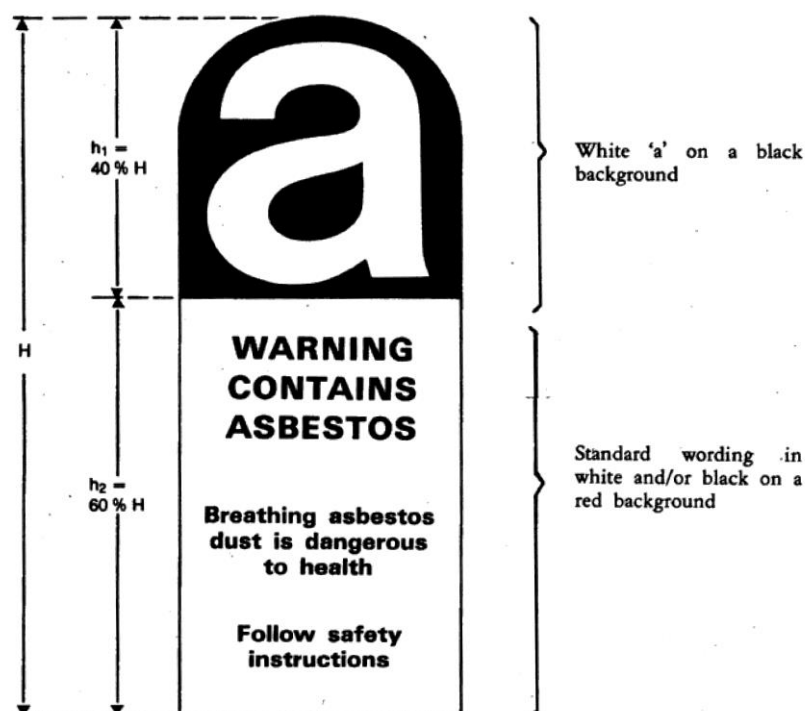
Pořadové číslo	Grafický symbol	Nebezpečná vlastnost
1		HP 1 Výbušné
2		HP 2 Oxidující
3		HP 3 Hořlavé
4		HP 4 Dráždivé HP 8 Žíravé
5		HP 4 Dráždivé HP 15 Následně nebezpečný
6		HP 6 Akutní toxicita HP 12 Uvolňování akutně toxického plynu

7		<p>HP 5 Toxicita pro specifické cílové orgány/Toxicita při vdechnutí</p> <p>HP 7 Karcinogenní</p> <p>HP 10 Toxické pro reprodukci</p> <p>HP 11 Mutagenní</p> <p>HP 13 Senzibilizující</p>
8		<p>HP 9 Infekční</p>
9		<p>HP 14 Ekotoxický</p>
10	<p>Grafický symbol se doplní podle projevující se nebezpečné vlastnosti, kterou v době vzniku neměl</p>	<p>HP 15 Odpad schopný vykazovat při nakládání s ním některou z výše uvedených nebezpečných vlastností, kterou v době vzniku neměl</p> <p>Na štítku se uvede název nebezpečné vlastnosti následně:</p> <p>Následně nebezpečný</p>

Zvláštní ustanovení o označování předmětů obsahujících azbest (dodatek č. 7 Nařízení REACH)

Všechny předměty obsahující azbest nebo jejich obal musí být opatřeny označením definovaným takto:

- označení odpovídající níže uvedenému vzoru musí být přinejmenším 5 cm vysoké (H) a 2,5 cm široké;
- označení se skládá ze dvou částí:
- horní část (h1 = 40 % H) obsahuje bílé písmeno „a“ na černém pozadí,
- dolní část (h2 = 60 % H) obsahuje standardní bílý nebo černý nápis na červeném pozadí, který musí být jasně čitelný;
- pokud předmět obsahuje krocidolit, nahradí se slova „obsahuje azbest“ použitá ve standardním textu slovy „obsahuje krocidolit / modrý azbest“.
- Označení předmětů obsahujících azbest musí být uvedeno v úředním jazyce nebo jazycích členského státu nebo států, na jejichž území jsou předměty uváděny na trh.

Infekční odpady

právní předpisy:

Vyhláška 306/2012 Sb. o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče;

Metodické doporučení k nakládání s odpady ze zdravotnictví, odbor odpadů MŽP ČR, 2007

18 01 03*	<p>Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce</p> <p>Infekční odpad je veškerý odpad z infekčních oddělení včetně zbytků jídla, nebo odpad ze všech prostorů, kde odpad může být infikován infekčním činitelem v množství, které způsobuje, že odpad je možno považovat za odpad s nebezpečnou vlastností infekčnost, odpad z mikrobiologických laboratoří včetně mikrobiologických kultur atd. Do této skupiny patří i biologicky kontaminovaný odpad, např. obvazový materiál, biologicky kontaminované pomůcky, infusní nástroje bez jehly, obaly transfúzní krve, pomůcky pro inkontinentní pacienty, kontaminované materiály z plastů a osobní ochranné pomůcky personálu. Patří sem i další odpady, které jsou kontaminovány lidskou krví, sekrety nebo výkaly.</p>
------------------	--

Odstraněním nebezpečné vlastnosti infekčnosti se rozumí provedení řádné dekontaminace, jejíž účinnost byla prověřena dlouhodobým zkoušením a prokazatelně dokázána.

Požadavky Vyhlášky 306/2012 Sb. o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče:

§10 hygienické požadavky na úklid

- Odpad se třídí v místě vzniku, nebezpečný odpad se ukládá do označených, oddělených, krytých, uzavíratelných, nepropustných a mechanicky odolných obalů, podle možnosti spalitelných bez nutnosti další manipulace s odpadem.

- Ostrý odpad se ukládá do označených, spalitelných, pevnostěnných, nepropíchnutelných a nepropustných obalů. Nebezpečné odpady, zejména ostré předměty, se neukládají do papírových obalů.
- Nebezpečný odpad vznikající u lůžek pacientů se odstraňuje bezprostředně, z pracoviště se odstraňuje průběžně, nejméně jednou za 24 hodin.
- Shromažďování tohoto odpadu se provádí podle provozního řádu zařízení ve shromažďovacích nádobách, které musí odpovídat jiným právním předpisům.
- Shromáždění odpadu před jeho konečným odstraněním ve vyhrazeném uzavřeném prostoru je možné nejdéle 3 dny.
- Skladování nebezpečného odpadu (anatomického a infekčního) je možné po dobu 1 měsíce v mrazicím nebo chlazeném prostoru při teplotě maximálně 8 °C.
- Vysoce infekční odpad musí být bezprostředně v přímé návaznosti na jeho vznik upraven dekontaminací certifikovaným technologickým zařízením. Při odstraňování části těla a orgánů se postupuje podle jiného právního předpisu.
- Evidence odpadu, jeho přeprava a předání oprávněné osobě za účelem jeho odstranění upravují jiné právní předpisy.
- Obdobným způsobem je postupováno při manipulaci s odpadem i v dopravních prostředcích poskytovatele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče a poskytovatele zdravotní péče, který poskytuje zdravotní péči při návštěvní službě.

Základní požadavky na shromažďovací prostředky pro odpady ze zdravotnictví

Požadavky na shromažďovací prostředky, které jsou určeny pro odpad ze zdravotnických zařízení, jsou následující:

- Plastové pytle, které jsou používány pro odpad, musí splňovat následující vlastnosti:

maximální objem 0,1 m³, síla materiálu musí být minimálně 0,1 mm a materiál musí být, v případě dekontaminace odpadu, pro dekontaminaci určen. Plastové pytle, které se používají na pracovištích s vysokým rizikem infekčních činitelů, musí být vyrobeny z materiálu s minimální silou 0,2 mm.

Jedná-li se o pytle z tenčího materiálu, je třeba takové obaly zdvojit nebo použít pevné přepravky, do kterých by byly k přepravě ukládány. Tyto nebo jim podobné přepravky musí být z takového materiálu, který dovoluje následné čištění a dezinfekci po použití.
- Pevné nádoby pro ukládání ostrého odpadu, jako jsou jehly, skalpely a jiný ostrý materiál, musí být pevné a nepropíchnutelné. Musí umožňovat průběžné uzavírání nádoby a po naplnění a před dalším nakládáním pevné uzavření. Pevné nádoby jako prostředky určené pro jednotlivé druhy odpadu musí být z materiálu, kde lze vyloučit možnost jakéhokoliv mechanického poškození obalu (dvojitý obal, přepravky apod.). V případě, že ostatní zdravotnický odpad je spalován, mohou být uzavřené nádoby uloženy do pytle pro infekční odpad určený pro spalování. Ostré předměty nesmí být přímo ukládány do papírových obalů a plastových, propíchnutelných obalů.
- Zcela nevhodné jsou shromažďovací prostředky z papíru, vzhledem k tomu, že nesplňují výše uvedené požadavky na bezpečné nakládání s odpady.

Značení shromažďovacích prostředků na infekční odpad (podle MP)

Recyklace lodí

V ČR zcela nová právní úprava, dosud nebylo samostatně legislativně řešeno.

Zařízení na recyklaci lodí musí být schváleno krajským úřadem jako zařízení pro využívání nebo odstraňování odpadů (povoluje se na max. 5 let, s možností následného prodloužení). Pro každou recyklovanou loď musí být zpracován plán recyklace, který schvaluje krajský úřad. Zákon nestanoví limity velikosti plavidel, na které se vztahuje, pouze se odkazuje na přímo použitelný předpis EU.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1257/2013 je závazné i pro ČR a specifikuje vybrané okruhy, související s recyklací lodí. Vztahuje se na lodě, které plují pod vlajkou některé členské země EU.

Nevztahuje se na:

- lodě válečné nebo lodě státní provozující neobchodní činnost;
- lodě s menší hrubou prostorností než 500 GT;
- lodě používané pouze ve vodách jednoho státu a pod jeho vlajkou.

Nařízení stanoví zákaz používání vyjmenovaných nebezpečných látek při stavbě nových a opravách starých lodí, a dále povinnost mít na plavidle písemně přehled nebezpečných látek, které jsou v něm obsaženy (např. asbest, PCB, organocínové sloučeniny apod.).

Seznam nebezpečných vlastností odpadů

Kód	Nebezpečná vlastnost odpadu
HP 1	Výbušné
HP 2	Oxidující
HP 3	Hořlavé
HP 4	Dráždivé – dráždivé pro kůži a pro oči
HP 5	Toxicita pro specifické cílové orgány/ Toxicita při vdechnutí
HP 6	Akutní toxicita
HP 7	Karcinogenní
HP 8	Žíravé
HP 9	Infekční
HP10	Toxické pro reprodukci
HP11	Mutagenní
HP12	Uvolňování akutně toxického plynu
HP13	Senzibilizující
HP14	Ekotoxický
HP15	Odpad schopný vykazovat při nakládání s ním některou z výše uvedených nebezpečných vlastností, kterou v době vzniku neměl

Způsoby využívání odpadů

Kód	Způsob využívání odpadů
R1	Využití odpadu způsobem obdobným jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie
R2	Získání/regenerace rozpouštědel
R3	Získání/regenerace organických látek, které se nepoužívají jako rozpouštědla (včetně kompostování a dalších biologických procesů)
R4	Recyklace/znovuzískání kovů a kovových sloučenin
R5	Recyklace/znovuzískání ostatních anorganických materiálů
R6	Regenerace kyselin nebo zásad

R7	Obnova látek používaných ke snižování znečištění
R8	Získání složek katalyzátorů
R9	Rafinace použitých olejů nebo jiný způsob opětného použití olejů
R10	Aplikace do půdy, která je přínosem pro zemědělství nebo zlepšuje ekologii
R11	Využití odpadů, které vznikly aplikací některého z postupů uvedených pod označením R1 až R10
R12	Předúprava odpadů k aplikaci některého z postupů uvedených pod označením R1 až R11
R13	Skladování materiálů před aplikací některého z postupů uvedených pod označením R1 až R12 (s výjimkou dočasného skladování na místě vzniku před sběrem)

Skupiny odpadů v katalogu odpadů

01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí
06	Odpady z anorganických chemických procesů
07	Odpady z organických chemických procesů
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev
09	Odpady z fotografického průmyslu
10	Odpady z tepelných procesů
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru

Nakládání s vodami – vodní zákon

Platné předpisy

- 254/2001 Sb. - ZÁKON o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), poslední novela z. č. 113/2018 Sb. (od 1. 1. 2019);
- 164/2001 Sb. - ZÁKON o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), poslední novela z. č. 225/2017 Sb.;
- 274/2001 Sb. - ZÁKON o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), poslední novela z. č. 225/2017 Sb.;
- 305/2000 Sb. - ZÁKON o povodích, 305/2000 Sb.;
- 401/2015 Sb. - Nařízení vlády o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech;
- 450/2005 Sb. - VYHLÁŠKA o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, poslední novela vyhláška č. 66/2014 Sb.;
- 57/2016 Sb. - NAŘÍZENÍ vlády o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních;
- 123/2012 Sb. - VYHLÁŠKA o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových;
- 428/2001 Sb. – VYHLÁŠKA, kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), poslední novela vyhláška č. 448/2017 Sb.;
- 216/2011 Sb. - Vyhláška o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl.

Nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami - jejich vzdouvání pomocí vodních děl, využívání jejich energetického potenciálu, jejich využívání k plavbě nebo k plavení dřeva, k chovu ryb nebo vodní drůbeže, jejich odběr, vypouštění odpadních vod do nich a další způsoby, jimiž lze využívat jejich vlastnosti nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.

Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují.

Obecné nakládání s povrchovými vodami

Každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu odebírat povrchové vody nebo s nimi jinak nakládat pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení.

Povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu rovněž není třeba k zachycování povrchových vod jednoduchými zařízeními na jednotlivých pozemcích a stavbách nebo ke změně přirozeného odtoku vod za účelem jejich ochrany před škodlivými účinky těchto vod.

Při obecném nakládání s povrchovými vodami se nesmí ohrožovat jakost nebo zdravotní nezávadnost vod, narušovat přírodní prostředí, zhoršovat odtokové poměry, poškozovat břehy, vodní díla a zařízení, zařízení pro chov ryb a porušovat práva a právem chráněné zájmy jiných.

Vypouštění látek do vody je řešeno systémem individuálních povolení, kdy se sleduje maximální únosnost příslušného toku vyrovnat se se znečištěním. Vypouštění odpadních vod je zpoplatněno, a to jednak množstvím (od 30.000 m³/rok) a jednak množstvím vypouštěných škodlivin. Množství vypouštěných látek sleduje a určuje (vypočítává či měří) znečišťovatel. Státní orgány provádějí kontroly sledování a stanovují výši sankčních poplatků.

Užití vod podléhá povolení vodoprávního úřadu (obce, obce s rozšířenou působností, krajské úřady, ministerstva zemědělství a životního prostředí).

Povolení

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je třeba

- a) jde-li o povrchové vody a nejde-li při tom o obecné nakládání s nimi
  1. k jejich odběru,
  2. k jejich vzdouvání, popřípadě akumulaci,
  3. k využívání jejich energetického potenciálu,
  4. k užívání těchto vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
  5. k jinému nakládání s nimi,
- b) jde-li o podzemní vody
  1. k jejich odběru,
  2. k jejich akumulaci,
  3. k jejich čerpání za účelem snižování jejich hladiny,
  4. k umělému obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
  5. k jinému nakládání s nimi,
- c) k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- d) k čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- e) k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových, pokud nejde o činnost prováděnou na základě povolení podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě;
- f) k užívání důlní vody jako náhradního zdroje podle zvláštního zákona.

Povolení k nakládání s vodami se vydává na časově omezenou dobu. V povolení k nakládání s vodami se stanoví účel, rozsah, povinnosti a popřípadě podmínky, za kterých se toto povolení vydává. Podkladem vydání povolení k nakládání s podzemními vodami je vyjádření osoby s odbornou způsobilostí, pokud vodoprávní úřad ve výjimečných případech nerozhodne jinak.

Povolení k vypouštění odpadních vod nemůže být vydáno na dobu delší než 10 let, v případě vypouštění odpadních vod se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami podle přílohy č. 1 na dobu delší než 4 roky.

Povoluje-li vodoprávní úřad odběr povrchových nebo podzemních vod podléhající zpoplatnění na dobu delší než 1 rok, stanoví současně i výši povoleného ročního odběru.

Vodní díla

(1) Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména

- a) přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,
- b) stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků,
- c) stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok, kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací,
- d) stavby na ochranu před povodněmi,
- e) stavby k vodo hospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků,

- f) stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích,
- g) stavby k využití vodní energie a energetického potenciálu,
- h) stavby odkališť,
- i) stavby sloužící k pozorování stavu povrchových nebo podzemních vod,
- j) studny,
- k) stavby k hrazení bystřin a strží, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,
- l) jiné stavby potřebné k nakládání s vodami povolovanému podle § 8 vodního zákona.

Za vodní díla se nepovažují zejména jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na pozemcích nebo stavbách k zachycení vody a k jejich ochraně před škodlivými účinky povrchových nebo podzemních vod, vodohospodářské úpravy, bezodtokové jímky včetně přítokového potrubí, vnitřní vodovody a vnitřní kanalizace, vodovodní a kanalizační přípojky, průzkumné hydrogeologické vrty, pokud neslouží k odběru podzemní vody, další zařízení vybudovaná v rámci geologických prací a vrty k využívání energetického potenciálu podzemních vod, pokud nedochází k čerpání nebo odběru podzemních vod.

Závadné látky pro vodu

Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí.

Zvlášť nebezpečné látky

Jednotlivé zvlášť nebezpečné látky jsou uvedeny v nařízení vlády č. 401/2015 Sb., vydaném podle § 38 odst. 5; ostatní látky náležející do uvedených skupin v tomto nařízení neuvedené se považují „pouze“ za nebezpečné látky.

Zvlášť nebezpečné látky jsou látky náležející do dále uvedených skupin látek, s výjimkou těch, jež jsou biologicky neškodné nebo se rychle mění na látky biologicky neškodné:

1. organohalogenové sloučeniny a látky, které mohou tvořit takové sloučeniny ve vodním prostředí,
2. organofosforové sloučeniny,
3. organocínové sloučeniny,
4. látky vykazující karcinogenní, mutagenní nebo teratogenní vlastnosti ve vodním prostředí nebo jeho vlivem,
5. rtuť a její sloučeniny,
6. kadmium a jeho sloučeniny,
7. persistentní minerální oleje a persistentní uhlovodíky ropného původu,
8. persistentní syntetické látky, které se mohou vznášet, zůstávat v suspenzi nebo klesnout ke dnu a které mohou zasahovat do jakéhokoliv užívání vod.

Nebezpečné látky

Nebezpečné látky jsou prioritní látky a dále látky náležející do dále uvedených skupin:

1. Metaloidy, kovy a jejich sloučeniny:

1. zinek	6. selen	11. cín	16. vanad
2. měď	7. arzen	12. baryum	17. kobalt
3. nikl	8. antimon	13. berylium	18. thalium
4. chrom	9. molybden	14. bor	19. telur
5. olovo	10. titan	15. uran	20. stříbro

2. Biocidy a jejich deriváty neuvedené v seznamu zvlášť nebezpečných látek.

3. Látky, které mají škodlivý účinek na chuť nebo na vůni produktů pro lidskou spotřebu pocházejících z vodního prostředí, a sloučeniny mající schopnost zvýšit obsah těchto látek ve vodách.
4. Toxické nebo persistentní organické sloučeniny křemíku a látky, které mohou zvýšit obsah těchto sloučenin ve vodách, vyjma těch, jež jsou biologicky neškodné nebo se rychle přeměňují ve vodě na neškodné látky.
5. Elementární fosfor a anorganické sloučeniny fosforu.
6. Nepersistentní minerální oleje a nepersistentní uhlovodíky ropného původu.
7. Fluoridy.
8. Látky, které mají nepříznivý účinek na kyslíkovou rovnováhu, zejména amonné soli a dusitany.
9. Kyanidy.
10. Sedimentovatelné tuhé látky, které mají nepříznivý účinek na dobrý stav povrchových vod.

Povinnosti při nakládání se závadnými látkami

- a) nejméně jednou za 6 měsíců kontrolovat sklady a skládky, včetně výstupů jejich kontrolního systému pro zjišťování úniku závadných látek a bezodkladně provádět jejich včasné opravy; sklady musí být zabezpečeny nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod,
- b) nejméně jednou za 5 let, pokud není technickou normou nebo výrobcem stanovena lhůta kratší, prostřednictvím odborně způsobilé osoby zkoušet těsnost potrubí nebo nádrží určených pro skladování a prostředků pro dopravu zvláště nebezpečných látek a nebezpečných látek a v případě zjištění nedostatků bezodkladně provádět jejich včasné opravy; těsnost nádrží určených pro skladování ropy nebo ropných produktů s minimálním objemem 1 000 m³ nebo používaných pro skladování ropy a ropných produktů podle zákona o nouzových zásobách ropy, zabezpečených nepropustnou úpravou proti úniku závadných látek do podzemních vod a kontinuálně sledovaných kontrolními systémy, jejichž výstupy jsou zaznamenávány a uchovávány do doby provedení bezprostředně následující zkoušky těsnosti, lze, pokud není výrobcem stanovena lhůta kratší, zkoušet nejméně jednou za 20 let; v případě skladování hnojiv a výluhů z objemných krmiv v nadzemních nádržích umístěných v zachytných vanách o objemu větším, než je objem největší nádrže v nich umístěné, se opakovaná zkouška těsnosti nepožaduje,
- c) vybudovat a provozovat odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniků závadných látek a výstupy z něj předkládat na žádost vodoprávnímu úřadu nebo České inspekci životního prostředí.
- d) Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami, je povinen vést záznamy o typech těchto látek, které jsou zpracovávány nebo s nimiž se nakládá, o jejich množství, o obsahu jejich účinných složek, o jejich vlastnostech zejména ve vztahu k povrchovým a podzemním vodám a tyto informace na vyžádání poskytnout vodoprávnímu úřadu a Hasičskému záchrannému sboru České republiky.

Povinnost mít havarijní plán (z vyhl. 450/2005 Sb.)

- a) při zacházení se **závadnými látkami ve větším rozsahu** - zacházení se závadnými látkami v kapalném skupenství v zařízení s celkovým množstvím v něm obsažených závadných látek **nad 1 000 l** včetně nebo v přenosných, k tomu určených, obalech s celkovým množstvím v nich obsažených závadných látek **nad 2 000 l** včetně, a to v kterémkoliv okamžiku. O zacházení s pevnými závadnými látkami ve větším rozsahu se nejedná, je-li s nimi nakládáno v kterémkoliv okamžiku v celkovém množství závadných látek **do 2 000 kg** včetně.
- b) zacházením se závadnými látkami, které je spojeno **se zvýšeným nebezpečím** pro povrchové nebo podzemní vody - zacházení s nebezpečnou závadnou látkou nebo zvláště nebezpečnou závadnou látkou, a to v ochranných pásmech vodních zdrojů I. a II. stupně, v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod, v záplavových územích, na vodních tocích či vodních nádržích nebo v jejich blízkosti nebo v bezprostřední blízkosti kanalizačních vpustí a šachet svedených do kanalizace pro veřejnou potřebu nebo do povrchových vod. O zacházení se závadnými látkami, které je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody, se nejedná, je-li v uvedených oblastech nakládáno

1. **se zvláště nebezpečnými závadnými látkami** v kapalném skupenství v zařízení s celkovým nejvyšším množstvím v kterémkoliv okamžiku v něm obsažených zvláště nebezpečných závadných látek v kapalném skupenství **do 10 l** včetně nebo v pevném skupenství **do 15 kg** včetně nebo v přenosných, k tomu určených, obalech s celkovým nejvyšším množstvím v nich obsažených zvláště nebezpečných závadných látek **do 15 l** včetně,
2. **s nebezpečnými závadnými látkami** v kapalném skupenství v zařízení s celkovým nejvyšším množstvím v kterémkoliv okamžiku v něm obsažených závadných látek v kapalném skupenství **do 250 l** včetně nebo v pevném skupenství **do 300 kg** včetně nebo v přenosných, k tomu určených, obalech s celkovým nejvyšším množstvím v nich obsažených nebezpečných závadných látek **do 300 l** včetně.

Havárie

(1) **Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.**

(2) **Za havárií se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.**

(3) Dále se za havárií považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci 2, pokud takovému vniknutí předcházejí.

(4) Kdo způsobí nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru České republiky nebo jednotkám požární ochrany nebo Policii České republiky, případně správci povodí.

(5) Ten, kdo způsobil havárii („původce havárie“), je povinen činit bezprostřední opatření k odstranění příčin a následků havárie. Přitom se řídí havarijním plánem, popřípadě pokyny vodoprávního úřadu a České inspekce životního prostředí.

Odpadní vody

Odpadní vody jsou vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost (složení nebo teplotu), jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Odpadní vody jsou i průsakové vody z odkališť, s výjimkou vod, které jsou zpětně využívány pro vlastní potřebu organizace, a vod, které odtékají do vod důlních, a dále jsou odpadními vodami průsakové vody ze skládek odpadu.

Vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků, chladicí vody užitá na plavidlech a pro vodní turbíny, u nichž došlo pouze ke zvýšení teploty, a nepoužitá minerální vody z přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody nejsou odpadními vodami podle tohoto zákona. Za odpadní vody se dále nepovažují srážkové vody z dešťových oddělovačů, pokud oddělovač splňuje podmínky, které stanoví vodoprávní úřad v povolení. **Odpadními vodami nejsou ani srážkové vody z pozemních komunikací, pokud je znečištění těchto vod závadnými látkami řešeno technickými opatřeními podle vyhlášky, kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích.**

Odvádí-li se odpadní voda a srážková voda společně jednotnou kanalizací, stává se srážková voda vtokem do této kanalizace vodou odpadní (od 1. 1. 2019).

Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění.

(4) Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod, a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s tímto zákonem.

(5) Přímé vypouštění odpadních vod do podzemních vod je zakázáno. Vypouštění odpadních vod neobsahujících nebezpečné závadné látky nebo zvláště nebezpečné závadné látky (§ 39 odst. 3) z jednotlivých staveb pro bydlení, jednotlivých staveb pro rodinnou rekreaci nebo z jednotlivých staveb

poskytujících ubytovací služby, vznikajících převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech přes půdní vrstvy do vod podzemních, lze povolit jen výjimečně na základě vyjádření osoby s odbornou způsobilostí k jejich vlivu na jakost podzemních vod, pokud není technicky nebo s ohledem na zájmy chráněné jinými právními předpisy možné jejich vypouštění do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu.

Kanalizace musí být navrženy a provedeny tak, aby negativně neovlivnily životní prostředí, aby byla zabezpečena dostatečná kapacita pro odvádění a čištění odpadních vod z odkanalizovávaného území a aby bylo zabezpečeno nepřetržité odvádění odpadních vod od odběratelů této služby. Současně musí být zajištěno, aby bylo omezováno znečišťování recipientů způsobované dešťovými přívaly. **Kanalizace musí být provedeny jako vodotěsné konstrukce, musí být chráněny proti zamrznutí a proti poškození vnějšími vlivy.** Další požadavky na čištění odpadních vod včetně požadavků na projektovou dokumentaci, výstavbu a provoz kanalizací a čistíren odpadních vod stanoví prováděcí právní předpis.

Stoky pro odvádění odpadních vod, s výjimkou dešťových stok, jakož i kanalizační přípojky musí být při souběhu a křížení uloženy hlouběji než vodovodní potrubí pro rozvod pitné vody. Výjimku může povolit vodoprávní úřad za předpokladu, že bude provedeno takové technické opatření, které zamezí možnosti kontaminace pitné vody vodou odpadní, a to při běžném provozu i v případě poruchy kanalizace.

Kanalizací mohou být odváděny odpadní vody jen v míře znečištění a v množství stanoveném v kanalizačním řádu a ve smlouvě o odvádění odpadních vod. Odběratel je povinen v místě a rozsahu stanoveném kanalizačním řádem kontrolovat míru znečištění vypouštěných odpadních vod do kanalizace.

V případě, že je kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod, není dovoleno vypouštět do této kanalizace odpadní vody přes septiky a čistírny odpadních vod, pokud se nejedná o čistírny odpadních vod k odstranění znečištění, které převyšuje limity znečištění uvedené kanalizačním řádem.

K vypouštění odpadních vod, u nichž lze mít důvodně za to, že mohou obsahovat jednu nebo více zvláště nebezpečných závadných látek (§ 39 odst. 3), do kanalizace je třeba povolení vodoprávního úřadu.

Základní povinnosti

povinnost	naplnění
odběr vod	mít povolení k nakládání s povrchovými vodami resp. podzemními vodami (k jejich odběru, akumulaci, vzdouvání,...)
vypouštění odpadních vod	mít povolení k nakládání s vodami (k vypouštění OV do vod povrchových, podzemních)
měření znečištění odpadních vod	zajišťovat zneškodňování OV v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění (měřit objem vypouštěných OV a míru jejich znečištění) a výsledky předávat příslušnému vodoprávnímu úřadu, který povolení vydal a příslušnému správci povodí
havarijný plán	při zacházení se závadnými látkami (ZL) ve větším rozsahu nebo se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody povinnost vypracovat plán opatření pro případ havárie (havarijný plán) a provádět záznamy o provedených opatřeních (záznamy uchovávat 5 let)
zvláště nebezpečné látky	při zacházení se zvláště nebezpečnými látkami umístit zařízení pro jejich sklad vhodným způsobem a používat zařízení vhodné z hlediska ochrany vod a jednou za 6 měsíců kontrolovat těsnost skladů, nádrží, potrubí apod.
havárie	povinnost ohlašovat havárie (úniky nebezpečných látek) a poskytnutí potřebných údajů
vodní díla	dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno (vodovodní a kanalizační řady, studny, ČOV) - provozní řád, provozní deník - udržovat vodní dílo v

	řádném stavu
povodňový plán	zpracovat povodňový plán pro pozemky a objekty v záplavových územích (v součinnosti s povodňovým orgánem obce)
poplatky za odběr podzemních vod	platit poplatky za skutečně odebrané množství podzemních vod (zjišťovat jejich množství), do 15. 2. předložit vodoprávnímu úřadu (ČIŽP) poplatkové přiznání za odběr podzemních vod za uplynulý rok (prostřednictvím ISPOP)
poplatky za odběr povrchových vod	platit poplatky za skutečně odebrané množství povrchových vod (zjišťovat jejich množství), správci vodního toku
poplatky za znečištění vod	platit poplatky za znečištění vypouštěných OV a z objemu vypouštěných OV (měřit koncentraci znečištění a objem vypouštěných OV)
poplatkové přiznání	do 31. 3. předložit vodoprávnímu úřadu poplatkové přiznání (údaje o množství ukazatelů znečištění podléhajících zpoplatnění) prostřednictvím ISPOP

Prevence závažných havárií

Právní předpisy

- 224/2015 Sb. – zákon o prevenci závažných havárií, poslední novela zákonem č. 225/2017 Sb.;
- 225/2015 Sb. - Vyhláška o stanovení rozsahu bezpečnostních opatření fyzické ochrany objektu zařazeného do skupiny A nebo skupiny B;
- 226/2015 Sb. - Vyhláška o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktuře;
- 227/2015 Sb. - Vyhláška o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku;
- 228/2015 Sb. - Vyhláška o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o vzniku a dopadech závažné havárie.

Nebezpečné látky podle tohoto zákona jsou uvedeny v příloze zákona 224/2015 Sb., tabulka I a II.

Provozovatel nebo uživatel objektu kde jsou umístěny nebezpečné látky

- a) zpracuje seznam, ve kterém uvede druh, množství, klasifikaci a fyzikální formu všech **nebezpečných látek** umístěných v objektu (dále jen „seznam“),
- b) na základě seznamu **provede součet poměrných množství nebezpečných látek** umístěných v objektu podle vzorce a za podmínek uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu a
- c) na základě seznamu a součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu **zpracuje protokol o nezařazení, nebo navrhne zařazení objektu do skupiny A nebo do skupiny B.**

Uživatel objektu zajistí aktualizaci protokolu o nezařazení po každém zvýšení množství nebezpečné látky umístěné v objektu přesahujícím 10 % dosavadního množství nebezpečné látky umístěné v objektu nebo při umístění další nebezpečné látky v objektu, která dosud nebyla v seznamu uvedena.

Přechodná ustanovení (nová):

- Uživatel objektu zajistí přezkoumání zpracovaného seznamu nebezpečných látek v objektu a zajistí jeho aktualizaci. Následně zajistí aktualizaci protokolu o nezařazení a předloží ji Krajskému úřadu do 30. září 2016.
- Návrhy aktualizace Bezpečnostního programu nebo zprávy a aktualizace vnitřního havarijního plánu a podklady pro stanovení zóny havarijního plánování a vnějšího havarijního plánu se předloží Krajskému úřadu do 1. června 2016.
- Pokud se změnily podmínky pro zařazení objektu do skupiny A nebo B, musí být zpracován a předložen návrh na změnu zařazení a posouzení rizik do 30. září 2016. Bezpečnostní program nebo bezpečnostní zpráva a související dokumenty musí být předloženy Krajskému úřadu a HZS do 30. září 2017.
- Zjistí-li se při aktualizaci seznamu, že objekt nově splňuje podmínky pro zařazení do skupiny A nebo B, musí být do 30. září 2016 zpracován a předložen návrh na zařazení objektu do skupiny A nebo B.

Posouzení rizik závažné havárie

(1) Provozovatel objektu zařazeného do skupiny A nebo do skupiny B provede posouzení rizik závažné havárie pro účely zpracování bezpečnostního programu nebo bezpečnostní zprávy.

(2) Posouzení rizik závažné havárie obsahuje

- a) identifikaci zdrojů rizik,
- b) analýzu rizik a
- c) hodnocení rizik.

Provozovatel objektu zařazeného do skupiny A zpracuje na základě posouzení rizik závažné havárie bezpečnostní program.

Bezpečnostní program obsahuje

- a) základní informace o objektu,
- b) posouzení rizik závažné havárie,
- c) popis zásad, cílů a politiky prevence závažných havárií,
- d) popis systému řízení bezpečnosti a
- e) závěrečné shrnutí.

Provozovatel předloží návrh bezpečnostního programu ke schválení krajskému úřadu do 6 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o zařazení objektu do skupiny A.

Provozovatel na základě rozhodnutí krajského úřadu zahrne do bezpečnostního programu preventivní bezpečnostní opatření vztahující se k možnému vzniku domino efektu.

Provozovatel bezpečnostní program přezkoumá nejpozději do 5 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o jeho schválení a poté vždy nejméně jednou za 5 let. O provedeném přezkumu bezpečnostního programu pořídí záznam, ve kterém uvede seznam změn provedených v objektu a jejich popis.

Jestliže na základě výsledků provedeného přezkumu bezpečnostního programu vyplyne potřeba jej aktualizovat, je provozovatel povinen bezodkladně tuto aktualizaci zajistit a předložit ji ke schválení krajskému úřadu do 6 měsíců ode dne zaslání stejnopisu záznamu o provedeném přezkumu bezpečnostního programu krajskému úřadu.

Bezpečnostní zpráva

(1) Provozovatel objektu zařazeného do skupiny B zpracuje na základě posouzení rizik závažné havárie bezpečnostní zprávu.

Bezpečnostní zpráva obsahuje

- a) základní informace o objektu,
- b) technický popis objektu,
- c) informace o složkách životního prostředí v okolí objektu,
- d) posouzení rizik závažné havárie,
- e) popis zásad, cílů a politiky prevence závažných havárií,
- f) popis systému řízení bezpečnosti,
- g) popis preventivních bezpečnostních opatření k omezení vzniku a následků závažné havárie,
- h) závěrečné shrnutí a
- i) jmenovitě uvedené právnické a fyzické osoby, které se podílely na vypracování bezpečnostní zprávy.

V bezpečnostní zprávě provozovatel dále

- a) stanoví zásady bezpečnosti a spolehlivosti přiměřené zjištěnému nebezpečí při stavbě, provozu a údržbě jakéhokoli zařízení, jeho vybavení a infrastruktury spojené s jeho provozem, které představují nebezpečí závažné havárie,
- b) vypracuje zásady vnitřního havarijního plánu a poskytne informace umožňující vypracování vnějšího havarijního plánu, ve kterých zahrne bezpečnostní opatření vztahující se k možnému vzniku domino efektu, aby bylo možno provést opatření nezbytná v případě vzniku závažné havárie a
- c) zajistí odpovídající informování příslušných orgánů veřejné správy a dotčených obcí pro přijetí rozhodnutí z hlediska rozvoje nových činností nebo rozvoje v okolí stávajících objektů.

Provozovatel předloží návrh bezpečnostní zprávy ke schválení krajskému úřadu do 9 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí krajského úřadu o zařazení objektu do skupiny B.

Provozovatel zajistí posouzení bezpečnostní zprávy. Na základě tohoto posouzení zpracuje zprávu o posouzení bezpečnostní zprávy a návrh této zprávy předloží krajskému úřadu ke schválení

- a) nejpozději do 5 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o schválení bezpečnostní zprávy nebo rozhodnutí o schválení předchozí zprávy o jejím posouzení,
- b) kdykoliv na základě vlastní iniciativy nebo na žádost krajského úřadu v případech odůvodněných novými skutečnostmi nebo s ohledem na nové technické poznatky týkající se otázek bezpečnosti, analýzy havárií, nehod a skoronehod nebo poznatků v hodnocení zdrojů rizika.

Provozovatel bezodkladně zajistí aktualizaci bezpečnostního programu nebo bezpečnostní zprávy a tuto aktualizaci předloží ke schválení krajskému úřadu do 6 měsíců ode dne, kdy dojde k takové

- a) změně v druhu nebo množství nebezpečné látky umístěné v objektu přesahující 10 % dosavadního množství nebezpečné látky umístěné v objektu, která vede ke změně bezpečnosti užívání objektu,
- b) změně technologie, ve které je nebezpečná látka použita, která vede ke změně bezpečnosti užívání objektu, nebo
- c) organizační změně, která ovlivňuje systém řízení bezpečnosti.

Krajský úřad v řízeních o schválení návrhu bezpečnostního programu, bezpečnostní zprávy, jejich aktualizace nebo návrhu zprávy o posouzení bezpečnostní zprávy (dále jen „návrh bezpečnostní dokumentace“)

- a) zašle návrh bezpečnostní dokumentace neprodleně k vyjádření dotčeným orgánům a dotčeným obcím a
- b) neprodleně zajistí zpracování posudku návrhu bezpečnostní dokumentace pověřenou právníčkou osobou (dále jen „zpracovatel posudku“).

Závažná havárie

Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek. Nebezpečnou látkou je vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemická směs, splňující kritéria stanovená v příloze č. 1 k zákonu 224/2015 Sb. v tabulce I nebo uvedená v tabulce II a přítomná v objektu jako surovina, výrobek, vedlejší produkt, meziprodukt nebo zbytek, včetně těch látek, u kterých se dá důvodně předpokládat, že mohou vzniknout v případě závažné havárie.

Nakládání s chemickými látkami a směsmi

Právní předpisy:

- 350/2011 Sb. – zákon o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), poslední novela zákonem 299/2017 Sb.;
- 1907/2006 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury chemických látek... (REACH); konsolidované znění na adrese:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?qid=1472465025145&uri=CELEX:02006R1907-20160621>
- 1272/2008 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 (Globální harmonizovaný systém, CLP); konsolidované znění na adrese:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:02012R0528-20140425&qid=1472464845822&from=CS>
- 25/2008 Sb. - ZÁKON o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.;
- 166/2006 Sb. - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES; konsolidované znění na adrese:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1472465274950&uri=CELEX:02006R0166-20090807>
- 258/2000 Sb. - ZÁKON o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, poslední novela zákonem č. 225/2017 Sb.;
- 120/2002 Sb. - ZÁKON o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh, poslední novela zákonem č. 324/2016 Sb.;
- 19/1997 Sb. - ZÁKON o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní, poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.;
- 145/2008 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, poslední novela NV 450/2011 Sb.;
- 428/2004 Sb. - VYHLÁŠKA o získání odborné způsobilosti k nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické,
- 467/2009 Sb. – Nařízení vlády o stanovení látek považovaných za jedy a určení malého množství, poslední novela Nálezem ÚS č. 259/2013 Sb.

Oblasti uplatnění právních předpisů:

výroba, dovoz, uvádění na trh, do oběhu	Nařízení 1907/2006 – REACH z. 350/2011 Sb. – chemický zákon
hodnocení nebezpečnosti – klasifikace, balení a označování	Nařízení 1272/2008 – CLP (GHS) z. 350/2011 Sb. – chemický zákon
podmínky přepravy vč. označování	dohoda ADR/RID ap.
nakládání s CHLaS v podnicích	z. 258/2000 Sb. - zák. o veřejném zdraví
bezpečnostní listy	Nařízení 1907/2006 - REACH

expozice pracovníků chemickým faktorům	NV 361/2007 Sb., příl. 2
emise CHLaS do ŽP	Nařízení 166/2006 – EPER, z. 25/2008 – o IRZ NV 401/2015 Sb. – emise do vod, V 415/2012 Sb. – emise do ovzduší
zacházení s regulovanými látkami (ozon)	Nařízení 1005/2009 – regulované látky, zákon 73/2012 Sb. - ozon, F plyny
zacházení s látkami ovlivňujícími klimatický systém Země (F plyny)	Nařízení 517/2014 – F plyny, zákon 73/2012 Sb. . ozon, F plyny
skladování ve větším rozsahu	z. 224/2015 Sb. – o prevenci závažných havárií z. 254/2001 Sb. – o vodách
havárie, úniky	z. 224/2015 Sb. – o prevenci závažných havárií z. 254/2001 Sb. – o vodách z. 167/2008 Sb. – ekologická újma
kontroly, sankce a pokuty	z. 350/2011 Sb. – chemický zákon z. 254/2001 Sb. – o vodách z. 183/2017 Sb. - přestupky

Základní povinnosti:

povinnost	naplnění
klasifikace látek	výrobce a dovozce jsou povinni ověřit před uvedením neklasifikované látky nebo přípravku na trh, zda látka nebo přípravek mají jednu nebo více nebezpečných vlastností, a podle výsledku zhodnocení je zařadit dle CLP
registrace látek	Výrobce a dovozce jsou před uvedením látky na trh povinni dát látku zaregistrovat u ECHA (výjimky viz REACH)
obecné podmínky nakládání	Při nakládání s nebezpečnými látkami a přípravky je každý povinen chránit zdraví člověka a životní prostředí a řídit se výstražnými symboly nebezpečnosti, větami označujícími specifickou rizikovost a pokyny pro bezpečné nakládání
nakládání u podnikajících osob	nakládat s nebezpečnou CHLP, klasifikovanou jako T+ lze jen prostřednictvím odborně způsobilé osoby (školení 1 x za dva roky)
Seznámení zaměstnanců	Všechny osoby nakládající s látkami vybraných nebezpečností musí být prokazatelně seznámeny s nebezpečnými vlastnostmi chemických látek a chemických přípravků.
Pravidla	Povinnost vydat pro pracoviště, na němž se nakládá s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky klasifikovanými vybraných nebezpečností, písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s těmito chemickými látkami a chemickými přípravky. A dále projednat znění těchto pravidel s orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti.
věková omezení, prodej	nakládat s vybranými nebezpečnými látkami mohou jen osoby starší 18 let (a další věková omezení, vč. prodeje nebezpečných látek)
balení a označování	Výrobce, dovozce a distributor smějí uvést na trh nebezpečné látky a přípravky jen tehdy, je-li jejich obal uzpůsoben tak, že nemůže k úniku nebezpečné látky. Obal musí být označen dle zákona a nařízení CLP (symboly, H a P-věty, výrobce dovozce, nebezpečná látka,...), bezpečnostní uzávěry, označení pro slepce.
bezpečnostní list	Výrobce a dovozce nebezpečné látky jsou povinni zpracovat bezpečnostní list. Výrobce, dovozce a distributor jsou povinni poskytnout bezplatně bezpečnostní list jiné osobě. Poskytnout bezpečnostní list MZd před prvním uvedením látky na trh.
uvádění látek na trh	zákon stanoví omezení pro určité látky a skupiny látek pro uvádění na trh, spotřebitelům a mladistvým
skladování	Podnikající osoby musí skladovat nebezpečné látky tak, aby byly zajištěny před odcizením, únikem a záměnou s jinými látkami a přípravky a zajistit vybavení skladu

	vhodnými prostředky pro předlékařskou první pomoc a pro očistu osob a asanaci skladovacích prostor. Obaly nebezpečných látek a přípravků se musí lišit od obalů běžně používaných k balení poživatin, pitné vody a léků a nesmí mít tvar hraček.
dovoz a vývoz	Dovoz a vývoz vybraných nebezpečných látek a směsí je možný pouze po registraci látky u ECHA (viz REACH)
evidence	Výrobce, dovozce a distributor (pro vybrané látky) nebezpečné látky nebo přípravku jsou povinni vést evidenci o druhu, množství a vlastnostech látky nebo přípravku. Pro látky vysoce toxické se vede zvláštní evidence.
Přeprava	při přepravě nebezpečných látek v nadlimitním množství se přepravce řídí pokyny v příslušných mezinárodních dohodách (ADR – silnice, RID – železnice ap.), zpracovává přepravní list neb. nákladu, pokyny pro zásah při nehodách a haváriích, využívá služeb odborně způsobilého bezpečnostního poradce.

Zákon 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (po novele)

Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi

§ 44a

(1) Nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi je jejich výroba, dovoz, distribuce, prodej, používání, skladování, balení, označování a vnitropodniková doprava.

(2) Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi jsou právnické osoby a fyzické osoby povinny chránit zdraví fyzických osob a životní prostředí a řídit se výstražnými symboly nebezpečnosti, standardními větami označujícími specifickou rizikovost a nebezpečnost a standardními pokyny pro bezpečné zacházení podle chemického zákona a přímo použitelných předpisů Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích.

(3) Právnické a fyzické osoby nesmějí nabízet, darovat, prodávat ani jinak dodat, přenechat nebo obstarat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické nebo látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích

kteřé mají přiřazenu třídu a kategorii nebo kategorie nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 1 nebo 2 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické“) jiným fyzickým nebo právnickým osobám, nejsou-li tyto osoby oprávněny k nakládání s nimi podle odstavce 6.

(4) Právnické osoby a fyzické osoby nesmějí nabízet, darovat, prodávat ani jinak dodat, přenechat nebo obstarat pro fyzickou osobu mladší 18 let nebo osobu, jejíž svéprávnost byla soudem omezena, nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako toxické, látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu nebo třídy a kategorii nebo kategorie nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 3 nebo toxicita pro specifické cílové orgány po jednorázové nebo opakované expozici kategorie 1 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako toxické“), jakož i chemické látky a chemické směsi klasifikované jako žíravé nebo látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebezpečnosti žíravost kategorie 1 se standardní větou o nebezpečnosti H314 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako žíravé“).

5) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby nesmějí prodávat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické, toxické nebo žíravé v prodejních automatech a do přinesených nádob.

6) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby smějí nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické jen tehdy, jestliže nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými směsmi mají zabezpečeno fyzickou osobou odborně způsobilou podle § 44b odst. 1, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Jednotlivé činnosti v rámci nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými přípravky může vykonávat i zaměstnanec, kterého fyzická osoba odborně způsobilá prokazatelně zaškolila. Opakované proškolení se provádí nejméně jedenkrát za 2 roky. O školení a proškolení musí být pořízen písemný záznam, který je právnícká osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání povinna uchovávat po dobu 3 let. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace (§ 58).

(7) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba je povinna vydat pro pracoviště, na němž se nakládá s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé, karcinogenní kategorie 1 nebo 2, mutagenní kategorie 1 nebo 2, toxické pro reprodukci kategorie 1 nebo 2 a dále látkami a směsmi, které mají přiřazenu kategorii nebo kategorie nebezpečnosti karcinogenita kategorie 1A nebo 1B, mutagenita v zárodečných buňkách kategorie 1A nebo 1B, toxicita pro reprodukci kategorie 1A nebo 1B, písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nimi. Pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti a musí obsahovat zejména informace o nebezpečných vlastnostech látek a směsí uvedených ve větě první, se kterými zaměstnanci nakládají, pokyny pro bezpečnost, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí, pokyny pro první předlékařskou pomoc a postup při nehodě. Text pravidel je právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba povinna projednat s orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti.

(8) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny skladovat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické v prostorách, které jsou uzamykatelné, zabezpečené proti vloupání a vstupu nepovolaných osob. Při skladování musí být vyloučena záměna a vzájemné škodlivé působení uskladněných chemických látek a chemických směsí a zabráněno jejich pronikání do životního prostředí a ohrožení zdraví fyzických osob.

(9) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které nakládají s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, jsou povinny vést evidenci těchto chemických látek a chemických směsí. Evidence se vede pro každou nebezpečnou chemickou látku a chemickou směs odděleně a evidenční záznamy musí obsahovat údaje o přijatém a vydaném množství, stavu zásob a jméno a příjmení osoby (název nebo firmu), které byly vydány. Evidenční záznamy se uchovávají nejméně po dobu 5 let po dosažení nulového stavu zásob nebezpečné chemické látky nebo chemické směsi. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace a na vedení evidence chemických látek a chemických směsí, které jsou výbušninami.

Označování chemických látek a směsí:

Značky:

H – věty - popisují nebezpečí
P – věty - popisují správné zacházení
Signální slovo: Nebezpečí, Varování

Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému Země

Právní předpisy:

- zákon 73/2012 Sb., o látkách, poškozujících ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.;
- vyhláška č. 257/2012 Sb., o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů, poslední novela 472/2017 Sb.;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 ze dne 16. září 2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 517/2014 ze dne 16. dubna 2014 o fluorovaných skleníkových plynech.

Definice:

provozovatel - osoba skutečně zajišťující technický provoz zařízení, které obsahuje regulované nebo fluorované skleníkové plyny; není-li známa nebo neexistuje, považuje se za provozovatele vlastník takového zařízení,

recyklace výrobků - zpracování vyřazených výrobků za účelem znovuzískání regulovaných látek nebo fluorovaných skleníkových plynů a materiálového využití.

regulované látky – látky narušující ozónovou vrstvu Země, uvedené v příloze číslo I a II Nařízení EP a Rady č. 1005/2009.

fluorované skleníkové plyny – látky posilující skleníkový efekt v atmosféře, uvedené v příloze č. I a II Nařízení EP a Rady č. 517/2014.

Právní úprava stanoví povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně ozonové vrstvy Země a klimatického systému Země před nepříznivými účinky regulovaných látek (které poškozují ozonovou vrstvu) a fluorovaných skleníkových plynů (přispívají k oteplování Země).

Česká právní úprava pouze doplňuje závazné požadavky nařízení EP a Rady, které jsou zdrojovou právní úpravou.

Požadavky:

Regulované látky a fluorované skleníkové plyny je možné vyrábět, dovážet, uvádět na trh pouze se souhlasem kompetentního orgánu (MŽP, Evropská komise).

Je zakázáno ze zařízení vypouštět regulované látky a fluorované plyny přímo do atmosféry, bez zachytu. Práce kdy se manipuluje s těmito látkami mohou provádět pouze certifikované osoby (doplňování nebo výměny chladiva apod.).

Osoba, která nabude regulované látky, jejichž použití je v rozporu s přímo použitelným předpisem Evropské unie, je povinna bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 3 měsíců od okamžiku nabytí těchto látek, tyto látky zneškodnit. Pokud k tomu není oprávněna, je povinna ve stejné lhůtě zajistit předání těchto látek certifikované osobě, a o předání regulovaných látek provést zápis, který pro účely kontroly uchovává po dobu 5 let.

Znovuzískávání regulovaných látek při odstranění zařízení na konci jeho životnosti může být provedeno pouze prostřednictvím osoby certifikované pro znovuzískávání fluorovaných skleníkových plynů.

Podmínky provozu zařízení obsahujícího regulované látky

Zařízení obsahující nejméně 300 kg regulovaných látek je možné provozovat pouze, pokud je v něm instalován systém detekce úniků. Osoba provozující toto zařízení kontroluje systém detekce úniků alespoň jednou za 12 měsíců.

Osoba provozující zařízení s obsahem nejméně **3 kg regulovaných látek je povinna vést evidenční knihu zařízení**, uchovávat ji pro účely kontroly v místě provozu zařízení po dobu 5 let a předložit ji ke kontrole na výzvu kontrolního orgánu. Do evidenční knihy zařízení se zaznamenají

- a) údaje podle článku 23 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009, (záznamy o množství a druhu doplněných regulovaných látek a o množství znovuzískaném během údržby, opravy a konečné likvidace zařízení či systému. Rovněž zaznamenávají další významné informace, včetně identifikace společnosti nebo technika, který údržbu či opravu provedl, jakož i data a výsledky provedených kontrol úniků.)
- b) množství náplně a druh regulované látky,
- c) datum servisních činností,
- d) úkony údržby a revize spojené se zařízením, včetně kontroly úniku regulované látky,
- e) číslo certifikátu osoby provádějící servisní činnost, její jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa,
- f) stručný popis provedené činnosti, včetně stručného popisu závady,
- g) výsledek provedené revize,
- h) množství uniklé regulované látky zjištěné výpočtem,
- i) množství a druh doplněného oleje,
- j) množství znovuzískané regulované látky nebo oleje a jejich další použití; při jejím předání certifikované osobě číslo jejího certifikátu, její jméno, popřípadě jména, příjmení a adresa,
- k) při přechodu zařízení na jinou regulovanou látku nebo fluorovaný skleníkový plyn označení této nové regulované látky nebo fluorovaného skleníkového plynu a jejich množství.

Podniky přijmou veškerá proveditelná preventivní opatření s cílem předejít jakýmkoli únikům a emisím regulovaných látek a minimalizovat je.

Podniky provozující chladicí nebo klimatizační zařízení, tepelná čerpadla nebo systémy požární ochrany, včetně jejich okruhů, které obsahují regulované látky, zajistí, aby stacionární zařízení nebo systémy s:

- náplní kapaliny obsahující regulované látky o hmotnosti 3 kg nebo vyšší byly kontrolovány na úniky pravidelně nejméně jednou za dvanáct měsíců; to se nevztahuje na zařízení obsahující hermeticky uzavřené systémy, které jsou jako takové označené a obsahují méně než 6 kg regulovaných látek;
- náplní kapaliny obsahující regulované látky o hmotnosti 30 kg nebo vyšší byly kontrolovány na úniky pravidelně nejméně jednou za šest měsíců;
- s náplní kapaliny obsahující regulované látky o hmotnosti 300 kg nebo vyšší byly kontrolovány na úniky pravidelně nejméně jednou za tři měsíce,

a že jakákoli zjištěná netěsnost je co nejdříve, v každém případě do čtrnácti dnů, opravena.

(N-ES 1005/2009)

Označování výrobků nebo zařízení, které obsahují regulované látky

Výrobky a zařízení obsahující regulované látky, u kterých přímo použitelný předpis Evropské unie vyžaduje jejich označení, lze na území České republiky uvést na trh jen, pokud je jejich označení uvedeno v českém jazyce nebo slovenském jazyce.

Regulované látky: Jsou-li při údržbě a opravě stávajících chladicích a klimatizačních zařízení a tepelných čerpadel používány regenerované nebo recyklované hydrochlorfluoruhlodíky, musí být dotčená zařízení opatřena označením typu látky, jejího množství obsaženého v zařízení a údaji na štítku stanovenými v příloze I nařízení (ES) č. 1272/2008 v případě látek nebo směsí označených jako nebezpečné pro ozonovou vrstvu (N-ES 1005/2009).

Údaje pro štítek:

piktogram	
signální slovo	nebezpečí
Standardní věta o nebezpečnosti	H420: Poškozuje veřejné zdraví a životní prostředí tím, že ničí ozon ve svrchních vrstvách atmosféry
Pokyny pro bezpečné zacházení	P502 - Informujte se u výrobce nebo dodavatele o regeneraci nebo recyklaci

Podmínky provozu zařízení obsahujícího fluorované skleníkové plyny

Týká se těchto zařízení:

- a) stacionární chladicí zařízení;
- b) stacionární klimatizační zařízení;
- c) stacionární tepelná čerpadla;
- d) stacionární protipožární zařízení;
- e) chladicí jednotky chladírenských nákladních vozidel a přívěsů;
- f) elektrická spínací zařízení;
- g) organické Rankinovy cykly.

Provozovatelé zařízení, které obsahuje fluorované skleníkové plyny v množství 5 tun ekvivalentu CO₂ nebo větším v jiné než pěnové formě, zajistí u tohoto zařízení kontroly těsnosti.

Kontroly těsnosti se provádějí v následujících intervalech:

- a) u zařízení obsahujících fluorované skleníkové plyny v množství 5 tun ekvivalentu CO₂ nebo větším, ale menším než 50 tun ekvivalentu CO₂: nejméně jednou za 12 měsíců, nebo nejméně jednou za 24 měsíců, pokud je na zařízení instalován systém detekce úniků;
- b) u zařízení obsahujících fluorované skleníkové plyny v množství 50 tun ekvivalentu CO₂ nebo větším, ale menším než 500 tun ekvivalentu CO₂ : nejméně jednou za šest měsíců, nebo nejméně jednou za 12 měsíců, pokud je na zařízení instalován systém detekce úniků;
- c) u zařízení obsahujících fluorované skleníkové plyny v množství 500 tun ekvivalentu CO₂ nebo větším: nejméně jednou za tři měsíce, nebo nejméně jednou za šest měsíců, pokud je na zařízení instalován systém detekce úniků.

Na štítku zařízení obsahujícího fluorované plyny musí být uvedeno:

- a) skutečnost, že výrobek nebo zařízení obsahuje fluorované skleníkové plyny nebo že jejich provoz je na těchto plynech závislý;
- b) název fluorovaných skleníkových plynů za použití uznávaného průmyslového označení, nebo není-li toto označení k dispozici, chemického názvu;
- c) od 1. ledna 2017 množství fluorovaných skleníkových plynů obsažených ve výrobku nebo zařízení nebo množství fluorovaných skleníkových plynů, pro jaké je zařízení ur-

čeno, vyjádřené hmotností a ekvivalentem CO₂, a potenciál globálního oteplování těchto plynů.

Štítek musí být jasně čitelný a nesmazatelný a musí být upevněn:

- a) v blízkosti obslužných míst pro plnění nebo znovuzískávání fluorovaných skleníkových plynů, nebo
- b) na té části výrobku či zařízení, která fluorovaný skleníkový plyn obsahuje.

Evidenční kniha zařízení obsahující látky ovlivňující klimatický systém Země se vede obdobně jako u regulovaných látek.

Příklady látek ovlivňujících klimatický systém Země:

označení	látka	GWP	limitní množství (kg)
R-134	1,1,2,2-tetrafluorethan	1100	4,545
R-134a	1,1,1,2-tetrafluorethan	1 430	3,497
R-143	1,1,2-trifluorethan	353	14,16
R-143a	1,1,1-trifluorethan	4470	1,19
R-23	trifluormethan (fluoroform)	14800	0,338
R404a	směs R-125/R-143a/R-134a (44/52/4)	3921,6	1,275
R407a	R-32/R-125/R-134a (20/40/40)	2107	2,373
R410a	směs R-32/R-125 (50/50)	2087,5	2,395
R414a	směs R-22/R-124/R-600a/R-142b (51/28.5/4.0/16.5)	1478	3,383

Podrobnější informace:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_chladiv

Ohlašovací povinnosti v ŽP, ISPOP

Právní předpisy:

- zákon 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, poslední novela zákonem 183/2017 Sb.

Požadavky:

Zákonem č. 25/2008 Sb. je založena povinnost podávat povinná hlášení týkající se jednotlivých složek ŽP elektronickou formou, prostřednictvím Informačního systému ohlašovacích povinností – ISPOP. Hlášení se podávají ve stanoveném formátu – buď v datovém standardu stanoveném MŽP, nebo ve formě interaktivních formulářů přístupných v systému ISPOP a to buď přímým podáním v ISPOP, nebo prostřednictvím datové schránky MŽP. Mimo ISPOP, v papírové formě probíhají pouze některá hlášení – např. hlášení havárií.

Přehled hlášení, podávaných systémem ISPOP

Oblast ŽP	obsah hlášení	označení formuláře	termín
nakládání s odpady	Hlášení o produkci a nakládání s odpady za rok	F_ODP_PROD	15.2.
	Hlášení o sběru a zpracování autovraků, jejich částí, o produkci a nakládání s odpady	F_ODP_PROD_AV	15.2.
	Hlášení o zpracování, využívání a odstraňování elektroodpadů vč. hlášení o produkci a nakládání s odpady	F_ODP_PROD_EL	15.2.
	Skládky odpadů	F_ODP_SKL	15.2.
	Zařízení na využívání a odstraňování odpadů	F_ODP_ZAR	15.2.
	Dopravce odpadů	F_ODP_DO	15.2.
	Roční zpráva o plnění povinností zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů	F_ODPRZ_EL	31.3.
	Roční zpráva výrobce a akreditovaného zástupce vybraných vozidel o dosažení cílů stanovených v § 37 odst. 7	F_ODPRZ_VOZ	31.3.
	Roční zpráva o plnění povinností zpětného odběru za uplynulý kalendářní rok	F_ODPRZ_ZPETOD B	31.3.
	Roční zpráva o plnění povinností zpětného odběru a odděleného sběru baterií a akumulátorů	F_ODPRZ_BAT	31.3.
	Roční zpráva o plnění povinností zpětného odběru pneumatik	F_ODPRZ_PNEU	
	Evidenční list pro inventarizaci zařízení a látek.(s PCB)	F_ODP_PCB	do 30. 6. 2016
	nakládání s vodami	Základní údaje předávané znečišťovatelem vodoprávnímu úřadu, správci povodí a pověřenému odbornému subjektu	F_VOD_38_4
Odběr podzemní vody		F_VOD_ODBER_PO DZ	31.3.
Odběr povrchové vody		F_VOD_ODBER_PO VR	31.3.
Vypouštěné vody		F_VOD_VYPOUSTE	31.1.

		NI	
	Vzdouvání nebo akumulace povrchové vody	F_VOD_AKU	31.3.
	Poplatkové přiznání za zdroj znečišťování	F_VOD_OV	15.2.
	Poplatkové přiznání za zdroj odběru podzemní vody	F_VOD_PV	15.2.
Ovzduší	Souhrnná provozní evidence	F_OVZ_SPE	31.3.
	Poplatkové přiznání za zdroje znečišťování ovzduší	F_OVZ_POPL	31.3.
	Zpráva o množství fluorovaných skleníkových plynů a regulovaných látek	F_OVZ_RL	31.3.
	Oznámení o počtu systémů požární ochrany a hasicích přístrojů s halony a množství halonů v nich obsažených	F_OVZ_PO	31.3.
IRZ	Údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování	F_IRZ	31.3.
Obaly	Roční výkaz o obalech a odpadech z obalů	F_OBL_RV	31.3.

Dále by prostřednictvím ISPOP probíhá:

- zajišťování hodnocení nebezpečných vlastností odpadů pověřenými osobami za účelem jejich vyloučení - nefunguje jako součást ISPOP, funguje na www.hnvo.cz)
- ohlašování přepravy nebezpečných odpadů formou ohlašovacího listu (nefunguje jako součást ISPOP, funguje na www.sepno.cz)

Hospodaření s energiemi

Platné předpisy

- 458/2000 Sb. - ZÁKON o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), poslední novela zákonem č. 225/2017 Sb.;
- 406/2000 Sb. - ZÁKON o hospodaření energií, poslední novela zákonem č. 225/2017 Sb.;
- 165/2012 Sb. - ZÁKON o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, poslední novela zákonem č. 183/2017 Sb.;
- 63/2002 Sb. - NAŘÍZENÍ VLÁDY ze dne 16. ledna 2002 o pravidlech pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na podporu hospodárného nakládání s energií a využívání jejich obnovitelných a druhotných zdrojů, poslední novela NV č. 428/2006 Sb.;
- 193/2013 Sb. - VYHLÁŠKA o kontrole klimatizačních systémů;
- 194/2013 Sb. - VYHLÁŠKA o kontrole kotlů a rozvodů tepelné energie;
- 78/2013 Sb. - VYHLÁŠKA o energetické náročnosti budov, poslední novela v. č. 230/2015 Sb.;
- 441/2012 Sb. – VYHLÁŠKA o stanovení minimální účinnosti užití energie při výrobě elektřiny a tepelné energie;
- 145/2016 Sb. – VYHLÁŠKA vykazování elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů a k provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie, poslední novela 133/2018 Sb.;
- 337/2011 Sb. – VYHLÁŠKA o energetickém štítkování a ekodesignu výrobků spojených se spotřebou energie;
- 480/2012 Sb. – VYHLÁŠKA o energetickém auditu a energetickém posudku, poslední novela vyhláškou 309/2016 Sb.;
- 118/2013 Sb. – VYHLÁŠKA o energetických specialistech, poslední novela vyhl. č. 234/2015 Sb.

Předmětem podnikání v energetických odvětvích je výroba elektřiny, přenos elektřiny, distribuce elektřiny a obchod s elektřinou, činnosti operátora trhu s elektřinou, výroba plynu, přeprava plynu, distribuce plynu, uskladňování plynu a obchod s plynem a výroba tepelné energie a rozvod tepelné energie.

Přenos elektřiny, přeprava plynu, distribuce elektřiny a distribuce plynu, uskladňování plynu, výroba a rozvod tepelné energie se uskutečňují ve veřejném zájmu.

Podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených zákonem fyzické či právnické osoby pouze na základě státního souhlasu, kterým je licence udělená Energetickým regulačním úřadem.

Nakládání s energií – výroba, přenos, přeprava, distribuce, rozvod a spotřeba

Účinnost užití energie zdrojů a rozvodů energie

Stavebník nebo vlastník výroby elektřiny nebo tepelné energie je povinen u nově zřizovaných výroben a výroben, u nichž se provádí změna dokončené stavby, **zajistit alespoň minimální účinnost užití energie výroben elektřiny nebo tepelné energie** stanovenou prováděcím právním předpisem.

Kontrola provozovaných kotlů a rozvodů tepelné energie a klimatizačních systémů

U provozovaných kotlů se jmenovitým výkonem nad 20 kW a příslušných rozvodů tepelné energie je jejich vlastník nebo společenství vlastníků jednotek povinen:

- zajistit pravidelnou kontrolu těchto kotlů a příslušných rozvodů tepelné energie, jejímž výsledkem je písemná zpráva o kontrole provozovaných kotlů a příslušných rozvodů tepelné energie,
- předložit na vyžádání zprávy o kontrole ministerstvu nebo Státní energetické inspekci,

Výkon kotle	Druh paliva	První kontrola po uvedení do provozu (roky)	Další kontrola	
			systém je trvale monitorován (roky)	systém není trvale monitorován (roky)
Od 20 kW do 100 kW	všechna paliva	10	10	10
Nad 100 kW	pevná a kapalná	2	10	2
	plynná	4	10	4

U provozovaných klimatizačních systémů se jmenovitým chladicím výkonem vyšším než 12 kW je jeho vlastník nebo společenství vlastníků jednotek povinen:

- zajistit pravidelnou kontrolu tohoto klimatizačního systému, jejímž výsledkem je písemná zpráva o kontrole klimatizačního systému,
- předložit na vyžádání zprávy o kontrole klimatizačního systému ministerstvu nebo Státní energetické inspekci,

Jmenovitý chladicí výkon	První kontrola po uvedení systému do provozu (roky)	Další kontrola	
		systém je trvale monitorován (roky)	systém není trvale monitorován (roky)
Od 12 kW od 100 kW	10	10	10
Nad 100 kW	4	10	4

Při kontrole provozovaných kotlů, tepelných rozvodů a klimatizačních systémů musejí být splněny tyto podmínky:

- **kontrolu provozovaných kotlů** a příslušných rozvodů tepelné energie, které nejsou předmětem licence na výrobu tepelné energie, může provádět pouze příslušný energetický specialista podle §10 zákona;

- kontrolu provozovaných kotlů a příslušných rozvodů tepelné energie, které jsou předmětem licence na výrobu tepelné energie, provádí držitel této licence na výrobu tepla a držitel licence na rozvod tepla,
- **kontrolu klimatizačních systémů** může provádět pouze příslušný energetický specialista.

Tato povinnost podle odstavců 1 a 2 se nevztahuje na kotle a vnitřní rozvody tepelné energie a klimatizační systémy umístěné v rodinných domech, bytech a stavbách pro rodinnou rekreaci.

Energetický specialista

Energetickým specialistou je fyzická osoba, která je držitelem oprávnění uděleného ministerstvem k:

- a) zpracování energetického auditu a energetického posudku,
- b) zpracování průkazu energetické náročnosti budovy,
- c) provádění kontroly provozovaných kotlů a rozvodů tepelné energie, nebo
- d) provádění kontroly klimatizačních systémů.

Snižování energetické náročnosti budov

(1) V případě výstavby nové budovy je stavebník povinen plnit požadavky na energetickou náročnost budovy podle prováděcího právního předpisu a při podání žádosti o stavební povolení, žádosti o změnu stavby před jejím dokončením s dopadem na její energetickou náročnost nebo ohlášení stavby to doložit **průkazem energetické náročnosti budovy**, který obsahuje hodnocení

a) splnění požadavků na energetickou náročnost budovy na nákladově optimální úrovni od 1. ledna 2013,

b) **splnění požadavků na energetickou náročnost budovy s téměř nulovou spotřebou energie, a to v případě budovy, jejímž vlastníkem a uživatelem bude orgán veřejné moci nebo subjekt zřízený orgánem veřejné moci (dále jen „orgán veřejné moci“) a jejíž celková energeticky vztažná plocha bude**

1. větší než 1500 m², a to od 1. ledna 2016,
2. větší než 350 m², a to od 1. ledna 2017,
3. menší než 350 m², a to od 1. ledna 2018,

c) **splnění požadavků na energetickou náročnost budovy s téměř nulovou spotřebou energie, a to v případě budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou větší než 1500 m² od 1. ledna 2018, v případě budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou větší než 350 m² od 1. ledna 2019 a v případě budovy s celkovou energeticky vztažnou plochou menší než 350 m² od 1. ledna 2020,**

d) posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti místního systému dodávky energie využívajícího energii z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla, soustavy zásobování tepelnou energií a tepelného čerpadla (dále jen „alternativní systém dodávek energie“).

(2) **V případě větší změny dokončené budovy** jsou stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek povinni plnit požadavky na energetickou náročnost budovy podle prováděcího právního předpisu a stavebník je povinen při podání žádosti o stavební povolení, žádosti o změnu stavby před jejím dokončením s dopadem na její energetickou náročnost nebo ohlášení stavby, anebo vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek jsou povinni před zahájením větší změny dokončené budovy, v případě, kdy tato změna nepodléhá stavebnímu povolení či ohlášení, **doložit průkazem energetické náročnosti budovy**

- a) splnění požadavků na energetickou náročnost budovy na nákladově optimální úrovni pro budovu nebo pro měněné stavební prvky obálky budovy a měněné technické systémy podle prováděcího právního předpisu,
- b) posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti alternativních systémů dodávek energie podle prováděcího právního předpisu,
- c) stanovení doporučených opatření pro snížení energetické náročnosti budovy podle prováděcího právního předpisu.

(3) V případě jiné než větší změny dokončené budovy nebo větší změny dokončené budovy, při které se dokládají požadavky na snížení energetické náročnosti pro měněné stavební prvky obálky budovy nebo technické systémy, a která je provedena do 10 let od vyhotovení průkazu energetické náročnosti této budovy, jsou vlastníci budovy nebo společenství vlastníků jednotek povinni plnit požadavky na energetickou náročnost budovy podle prováděcího právního předpisu a pro stavbu splnit požadavky na energetickou náročnost pro měněné stavební prvky obálky budovy nebo měněné technické systémy podle prováděcího právního předpisu; to doloží kopií dokladů, které se vztahují k měněným stavebním prvkům obálky budovy nebo měněným technickým systémům a které jsou povinni uchovávat 5 let.

Průkaz energetické náročnosti

(1) Stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek je povinen

- a) opatřit si průkaz energetické náročnosti (dále jen „průkaz“) při výstavbě nových budov nebo při větších změnách dokončených budov,
- b) opatřit si průkaz u budovy užívané orgánem veřejné moci od 1. července 2013 s celkovou energeticky vztaznou plochou větší než 500 m² a od 1. července 2015 s celkovou energeticky vztaznou plochou větší než 250 m²,**
- d) u budovy užívané orgánem veřejné moci v případě, že pro ni nastala povinnost opatřit si průkaz umístit průkaz v budově podle prováděcího právního předpisu,**
- e) předkládat na vyžádání průkazy ministerstvu nebo Státní energetické inspekci.

(2) Vlastníci budovy nebo společenství vlastníků jednotek jsou povinni

a) opatřit si průkaz

- 1. při prodeji budovy nebo ucelené části budovy,**
- 2. při pronájmu budovy,**
- 3. od 1. ledna 2016 při pronájmu ucelené části budovy,**

b) předložit průkaz nebo jeho ověřenou kopii

1. možnému kupujícímu budovy nebo ucelené části budovy před uzavřením smluv týkajících se koupě budovy nebo ucelené části budovy,
2. možnému nájemci budovy nebo ucelené části budovy před uzavřením smluv týkajících se nájmu budovy nebo ucelené části budovy,

c) předat průkaz nebo jeho ověřenou kopii

1. kupujícímu budovy nebo ucelené části budovy nejpozději při podpisu kupní smlouvy,
2. nájemci budovy nebo ucelené části budovy nejpozději při podpisu nájemní smlouvy,

d) zajistit uvedení klasifikační třídy ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu v informačních a reklamních materiálech při

1. prodeji budovy nebo ucelené části budovy,
2. pronájmu budovy nebo ucelené části budovy,

e) v případě prodeje nebo pronájmu budovy nebo ucelené části budovy prostřednictvím zprostředkovatele mu předat grafickou část průkazu nebo její ověřenou kopii; zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu uvede klasifikační třídu ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu z předané grafické části průkazu v informačních a reklamních materiálech, pokud zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu neobdrží grafickou část průkazu, uvede v reklamních a informačních materiálech nejhorší klasifikační třídu.

(3) Vlastník jednotky je povinen

a) předložit průkaz nebo jeho ověřenou kopii

1. možnému kupujícímu jednotky před uzavřením smluv týkajících se koupě jednotky,
2. od 1. ledna 2016 možnému nájemci jednotky před uzavřením smluv týkajících se nájmu jednotky,

b) předat průkaz nebo jeho ověřenou kopii

1. kupujícímu jednotky nejpozději při podpisu kupní smlouvy,
2. od 1. ledna 2016 nájemci jednotky nejpozději při podpisu nájemní smlouvy,

c) zajistit uvedení klasifikační třídy ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu v informačních a reklamních materiálech při

1. prodeji jednotky,
2. od 1. ledna 2016 pronájmu jednotky,

d) v případě prodeje jednotky nebo od 1. ledna 2016 pronájmu jednotky prostřednictvím zprostředkovatele mu předat grafickou část průkazu nebo její ověřenou kopii; zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu uvede klasifikační třídu ukazatele energetické náročnosti podle prováděcího právního předpisu z předané grafické části průkazu v informačních a reklamních materiálech, pokud zprostředkovatel prodeje nebo pronájmu neobdrží grafickou část průkazu, uvede v reklamních a informačních materiálech nejhorší klasifikační třídu.

(4) Průkaz platí 10 let ode dne jeho vyhotovení nebo do provedení větší změny dokončené budovy, pro kterou byl zpracován.

Pokud vlastníkovu jednotky nebyl na písemné vyžádání předán průkaz podle odstavce 1 nebo 2, může jej nahradit vyúčtováním dodávek elektřiny, plynu a tepelné energie pro příslušnou jednotku za uplynulé 3 roky; v tom případě pro něj neplatí povinnost podle odstavce 3 písm. c).

(8) Průkaz zpracovaný pro budovu je také průkazem pro ucelenou část této budovy včetně jednotky.

(9) Průkaz se neopatřuje při prodeji nebo pronájmu budovy nebo ucelené části budovy, pokud se tak obě strany písemně dohodnou a jde o budovu, která byla vystavěna a poslední větší změna dokončené budovy na ní byla provedena před 1. lednem 1947.

Další povinnosti:

(1) Stavebník, **vlastník budovy** nebo společenství vlastníků jednotek jsou dále povinni

a) **vybavit vnitřní tepelná zařízení budov přístroji regulujícími dodávku tepelné energie** v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem; vlastníci a uživatelé bytů nebo nebytových prostor jsou povinni umožnit instalaci, údržbu a kontrolu těchto přístrojů,

b) zajistit v případě instalace vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů, která jsou financována z programů podpory ze státních, evropských finančních prostředků nebo finančních prostředků pocházejících z prodeje povolenek na emise skleníkových plynů, v budově, aby tuto instalaci provedly pouze osoby podle § 10d (Osoba oprávněná provádět instalaci vybraných zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů – autorizuje MPO); zajištění se prokazuje předložením kopie daňových dokladů týkajících se příslušné instalace,

c) zajistit při užívání budov nepřekročení měrných ukazatelů spotřeby tepla pro vytápění, chlazení a pro přípravu teplé vody stanovených prováděcím právním předpisem,

d) řídit se pravidly pro vytápění, chlazení a dodávku teplé vody stanovenými prováděcím právním předpisem,

e) u budov užívaných orgány státní správy s celkovou energeticky vztažnou plochou větší než 1500 m² zařadit do 1. ledna 2015 tyto budovy do Systému monitoringu spotřeby energie uveřejněného na internetových stránkách ministerstva,

f) vybavit fyzickým nebo právnickým osobám, jež nakupují teplo, chlad nebo teplou vodu pro své vlastní konečné užití (dále jen „konečný zákazník“), vnitřní tepelná zařízení budov stanovenými měřidly podle zákona o metrologii; konečný zákazník má právo na instalaci těchto měřidel a zároveň je povinen umožnit jejich instalaci, údržbu a kontrolu,

g) vybavit, v případě bytových domů a víceúčelových staveb s dodávkou tepla nebo chladu ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo s ústředním vytápěním nebo chlazením anebo společnou přípravou teplé vody každý byt a nebytový prostor přístroji registrujícími dodávku tepelné energie, kterými jsou stanovená měřidla podle zákona o metrologii anebo zařízení pro rozdělování nákladů na vytápění, v rozsahu a způsobem podle prováděcího právního předpisu; vlastníci a uživatelé bytů nebo nebytových prostor jsou povinni na základě výzvy vlastníka budovy nebo společenství vlastníků jednotek umožnit instalaci, údržbu a kontrolu těchto přístrojů.

(2) Požadavky na energetickou náročnost budovy podle odstavců 1 až 3 **nemusí být splněny**

a) u budov s celkovou energeticky vztažnou plochou menší než 50 m²,

b) u budov, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, pokud by s ohledem na zájmy státní památkové péče splnění některých požadavků na energetickou náročnost těchto budov výrazně změnilo jejich charakter nebo vzhled; tuto skutečnost stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek doloží závazným stanoviskem orgánu státní památkové péče,

c) u budov navrhovaných a obvykle užívaných jako místa bohoslužeb a pro náboženské účely,

d) u staveb pro rodinnou rekreaci, které jsou užívány jen část roku a jejichž odhadovaná spotřeba energie je nižší než 25 % spotřeby energie, k níž by došlo při celoročním užívání,

e) u průmyslových a výrobních provozů, dílenských provozoven a zemědělských budov se spotřebou energie do 700 GJ za rok,

f) při větší změně dokončené budovy v případě, že stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek prokáže energetickým auditem, že to není technicky nebo ekonomicky vhodné s ohledem na životnost budovy a její provozní účely,...

Energetický audit

(1) Stavebník, společenství vlastníků jednotek nebo vlastník budovy nebo energetického hospodářství, na které se nevztahuje povinnost podle odstavce 2, jsou povinni zpracovat pro budovu nebo energetické hospodářství energetický audit v případě, že

a) tato budova nebo toto energetické hospodářství má spotřebu energie vyšší, než je hodnota spotřeby energie stanovená prováděcím právním předpisem, a pokud všechny jeho budovy a energetická hospodářství mají celkovou průměrnou roční spotřebu energie za poslední dva kalendářní roky vyšší, než je hodnota spotřeby energie stanovená prováděcím právním předpisem,

b) u větší změny dokončené budovy nejsou splněny požadavky na energetickou náročnost budovy podle § 7 odst. 5 písm. f).

(2) **Podnikatel, který není malým nebo středním podnikatelem, je povinen zpracovat pro jím užívané nebo vlastněné energetické hospodářství energetický audit a dále jej pravidelně zpra-**

covávat nejméně jednou za 4 roky. Povinnost zpracovat audit nemá ten podnikatel, který má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém hospodaření s energií podle české harmonizované normy upravující systém managementu hospodaření s energií nebo má zaveden a akreditovanou osobou certifikován systém environmentálního řízení podle české harmonizované normy upravující systémy environmentálního managementu, který zahrnuje energetický audit.

Podnikatel, který není malým nebo středním podnikatelem, je povinen zpracovat energetický audit do 5. prosince 2015, pokud nemá platný energetický audit, který byl zpracován v období 3 let přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; v tom případě se takový energetický audit považuje za energetický audit podle tohoto zákona.

Hodnota celkové spotřeby energie, od níž vzniká fyzickým a právnickým osobám povinnost zpracovávat pro své budovy nebo energetická hospodářství energetický audit, se stanoví ve výši 35000 GJ (9722 MWh) za rok jako součet za všechny budovy a energetická hospodářství příslušné osoby a týká se pouze jednotlivých budov nebo jednotlivých energetických hospodářství, které mají spotřebu energie vyšší než 700 GJ (194 MWh) za rok.

Hodnota celkové spotřeby energie, od níž vzniká organizačním složkám státu, organizačním složkám krajů a obcí a příspěvkovým organizacím povinnost zpracovávat pro své budovy nebo energetická hospodářství energetický audit, se stanoví ve výši 1500 GJ (417 MWh) za rok jako součet za všechny budovy a energetická hospodářství příslušné organizační složky nebo příspěvkové organizace a týká se pouze jednotlivých budov nebo jednotlivých energetických hospodářství, které mají spotřebu energie vyšší než 700 GJ (194 MWh) za rok.